

JIHOČESKÁ UNIVERZITA

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Katedra práva a humanitních věd

Studijní program : M 6208 EKONOMIKA A MANAGEMENT

Studijní obor : OBCHODNĚ PODNIKATELSKÝ

Diplomová práce

ROZSAH PŮSOBNOSTI JEDNATELE SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Rudolf Hrubý

Autor:

Ivana Prčková

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištěných materiálů uvedených v seznamu použité literatury a po odborných konzultacích s JUDr. Rudolfem Hrubým.

V Českých Budějovicích 4.4. 2006

Ivana Prčková

Děkuji **JUDr. Rudolfovi Hrubému** za jeho ochotu, odborné vedení a pomoc v průběhu vypracování mé diplomové práce.

OBSAH:

1.	Úvod.....	1
2.	Literární rešerše.....	2
2.1	Historický vývoj s.r.o.	2
2.2	Společnost s ručením omezeným jako obchodní společnost.....	6
2.3	Pojem s.r.o.	10
2.4	Jednatel s.r.o.	14
2.4.1	Vznik a zánik funkce jednatele.....	14
2.4.2	Způsobilost k výkonu funkce jednatele.....	16
2.4.3	Smlouva o výkonu funkce.....	19
2.4.4	Odpovědnost jednatele.....	20
2.4.5	Způsob odměňování jednatele.....	23
2.4.6	Zákaz konkurence.....	23
2.4.7	Prokazování jednatelského oprávnění třetím osobám...25	
2.4.8	Jednání více jednatelů, omezení rozsahu jednatelského oprávnění a jejich účinnost vůči třetím osobám.....	25
2.4.9	Rozsah působnosti jednatele.....	26
2.4.10	Způsob rozhodování více jednatelů.....	26
2.4.11	Právní úprava a povaha obchodního rejstříku.....	26
2.5	Jednání jiných osob jménem s.r.o.	28
2.6	Společnost s ručením omezeným v zemi EU (Rakousko).....	31
3.	Metodika.....	34
3.1	Obsah a cíl diplomové práce.....	34
3.2	Vymezení zkoumaného souboru.....	34
4.	Charakteristika a vývoj vybraných subjektů.....	35
4.1	SWIETELSKY stavební s.r.o.	35
4.2	Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.	38
4.3	Porovnání vybraných společností	39

5.	Analýza získaných údajů vybraných subjektů	41
5.1	Porovnání zakladatelských listin vybraných s.r.o.	41
5.2	Stručný záznam rozhovorů s jednatelem společnosti.....	46
5.3	Analýza smlouvy o výkonu funkce jednatele.....	48
5.4	Porovnání smlouvy o výkonu funkce jednatele s pracovní smlouvou prokuristy	49
6.	Úvahy de lege ferenda.....	50
7.	Závěr	51
8.	Seznam literatury	52
9.	Seznam použitých zkratk	53
10.	Abstract.....	54
11.	Seznam příloh.....	55
12.	Přílohy	

1. ÚVOD

Jako téma mé diplomové práce jsem si vybrala společnost s ručením omezeným se zaměřením na jednatele společnosti. Je to nejčastěji se vyskytující forma obchodní společnosti a je pravděpodobné, že v takové společnosti budu po studiu pracovat. Při mém rozhodování mne též ovlivnil můj otec, který je v s.r.o. zaměstnán.

Tento druh obchodní společnosti je jistotou pro obchodní partnery a vhodnou formou ručení za své závazky pro společníky. Za porušení svých závazků odpovídá společnost neomezeně, ručení společníků je omezené výší nesplacených vkladů všech společníků dle stavu zápisu v obchodním rejstříku.

Společnost s ručením omezeným se po novele obchodního zákoníku stala velmi moderní společností. Tato forma společnosti patří mezi nejoblíbenější a nejrozšířenější i v Evropské unii a jelikož jsme se do EU 1.5. 2004 vstoupili, zajímalo mne porovnání podmínek pro založení, vznik a fungování s.r.o. v zemích EU s podmínkami v České republice. Jako zemi reprezentující EU jsem si zvolila Rakousko, protože s Českou republikou sousedí a úprava s.r.o. v českém obchodním zákoníku je z jeho legislativy odvozena.

Cílem mé práce je u dvou vybraných společností s ručením omezeným provést analýzu společenské smlouvy a zakotvení pravomocí jednatelů ve společenské smlouvě, práv a povinností jednatelů v rovině obchodního práva i trestně právní aspekty odpovědnosti, dále analýzu odměňování jednatelů u vybraných společností a v neposlední řadě komparace funkce jednatele v České republice s funkcí jednatele ve státě Evropské unie.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Historický vývoj

Společnost s ručením omezeným nevznikla v důsledku přirozeného (pozdvolného) historického vývoje. Jde o jeden z nejmladších typů ze skupiny obchodních společností vůbec. Byla vytvořena uměle na sklonku 19. století v Německu.

K její konstrukci vedla snaha vymyslet takovou formu podnikatelského subjektu, která společníky zbaví břemene neomezeného ručení za závazky vzniklé z podnikání společnosti podobně jako je tomu u společnosti akciové, ale s menšími nároky na právní a organizační strukturu společnosti i na podmínky jejího zakládání. Určitým inspirativním a zčásti využitelným prototypem byly v tomto směru bavorské společnosti s omezenou ručební povinností, upravené zákonem z r. 1869. Proto se společnost s ručením omezeným někdy charakterizuje jako „mladší sestra akciové společnosti“. Tendence k obohacení právní úpravy o novou právní formu kapitálových společností se objevily v 80. letech 19. stol. Poté, co podněty tohoto druhu získaly přímou podporu tehdejšího říšského kancléře O. von Bismarcka a vzbudily zájem ve vlivných obchodních kruzích, bylo započato s přípravou zákonné osnovy. Zákon byl vypracován poměrně rychle a přijat byl v r. 1892, reformován byl poprvé v r. 1898 a poté došlo ještě k jeho několika dalším novelizacím (dále jen GmbH).

Z vědeckých kruhů byl podroben ostré kritice, zejména slavným německým komercialistou L. Goldschmidtem. Přesto se společnosti s omezeným ručením v obchodním životě velmi rychle ujaly a získaly nesmírnou oblibu. Německý zákon, ostatně dodnes platný, se stal vzorem pro legislativu dalších zemí. Z nich jej jako první převzalo Portugalsko (r. 1901), Francie kupř. v r. 1925; z vyspělých evropských států mezi posledními Dánsko (r. 1973). ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

Německý vzor a doslova „exploze“ v zakládání s.r.o. v Německu a dalších zemích postupně zavádějících tuto novou právní úpravu záhy přiměla k aktivitě i jinak pohodlné politiky rakousko – uherské říše.

Počátkem 20. století byly zahájeny kodifikační práce, které vedly v roce 1906 k přijetí zákona č. 58/1906 ř. z., o společnostech s ručením omezeným. Tento zákon, který v celkem 127 paragrafech upravoval s.r.o. velmi důkladně, dosáhl díky úsilí řady tehdejších právníků, zejména pak profesora obchodního práva na vídeňské univerzitě C. J. Grunhuta úrovně, oproti níž soudobá kodifikace s.r.o. v obchodním zákoníku vypadá jako slepenec paragrafů, nikoli jako racionální legislativní dílo. Přesto nelze říci, že by se kodifikace prosazovala zrovna snadno. Odpor proti myšlence uzákonění s.r.o. vycházel jednak z kruhů nacionálních, jednak z kruhů konzervativních, resp. ultrakonzervativních.

Zákon byl tehdy (oproti Německu) přivítán valnou většinou tehdejších komerciantů, z nichž zejména A. Bílý se stal přesvědčeným propagátorem této myšlenky. Myšlenka s.r.o. se i v podmínkách Rakousko – Uherska dočkala velkého úspěchu a společnosti začaly vznikat jako „houby po dešti“, čemuž vydatně napomáhal zejména jejich velmi výhodný daňový režim a v neposlední řadě též neexistence koncesního režimu. I když v Uhrách ke kodifikaci s.r.o. nedošlo, přesto zde řada společností úspěšně působila, neboť Rakousko – Uhersko tvořilo jednotnou celní a hospodářskou unii a kromě toho tehdejší předpisy nevyklučovaly přesídlení společnosti z jedné části do části druhé, byť to bylo velmi administrativně komplikované řešení. DVORŽÁK, T.- 2002 (3)

Obchodní společnosti jako jednu z forem právnických osob zná český právní řád od samého vzniku Československé republiky, která převzala právní předpisy upravující obchodní společnosti na území dnešní České republiky z rakouského práva.

Pro společnost s ručením omezeným šlo konkrétně o zákon č. 58/1906 ř. z., o společnostech s ručením omezeným, který sice byl v průběhu své platnosti mnohokrát měněn a doplňován, platil však až do roku 1950, kdy byl zrušen zákonem č. 141/1950 Sb., občanským zákoníkem. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

První československá republika tuto právní úpravu beze změny recipovala zákonem č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého, kterým se přebíraly (až na výjimky) veškeré právní

předpisy říšské a zemské platné k 28. 10. 1918 pro české země a uherské právní předpisy pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi. Oproti jiným oblastem právního života se však právní úprava s.r.o. velmi záhy začala řídit podle jediného předpisu. Již 1. 5. 1920 nabyt účinnosti zákon č. 271/1920 Sb. z. a n., kterým se působnost starorakouského zákona rozšířila i na Slovensko a Podkarpatskou Rus. K provedení zákona (§ 45 odst. 3 zák. č. 58/1906 ř. z.) bylo vydáno také vládní nařízení č. 147/1922 Sb. z. a n., kterým se určovaly postupy soudu k zajištění ochrany menšinových společníků.

Ve dvacátých letech v období stabilizace a konsolidace se začíná zvažovat reforma právní úpravy s.r.o., zejména vzhledem k posílení práv menšinových společníků a věřitelů. Obširně se touto situací zabíral zejména druhý sjezd československých právníků v Brně roku 1925. Koncepce rekodifikace celého československého obchodního práva počítala s přijetím zcela nového obchodního zákoníku, v jehož rámci měla být nově upravena i s.r.o. Z politických důvodů k tomu však již nedošlo, a tak až do mnichovského diktátu a zániku ČSR v r. 1939 byl zákon č. 58/1906 ř. z. pouze jednou přímo novelizován, a to zák. č. 271/1920 Sb. z. a n. Tato novela zrušila dosavadní zvýhodněný daňový režim, takže s.r.o. byly napříště podrobeny stejným daňovým pravidlům jako a.s. Proto v období tzv. první republiky již nedocházelo k tak masovému zakládání s.r.o., jako tomu bylo v minulosti. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Od poloviny 20. let se v ČSR postupně připravovala reforma zákona o společnostech s.r.o., zejména s cílem posílit ochranu věřitelů. Těmto otázkám se se značnou pozorností věnoval druhý sjezd československých právníků v Brně 1925 a příslušná sekce v rozpravě pod předsednictvím Arnošta Weniga přijala usnesení, kde se mj. doporučovalo:

- a) založit přímé právo věřitelů proti členům orgánů společnosti na náhradu škody v případě, že nepodají návrh na prohlášení konkursu, ač je společnost v úpadku, nebo pokud dojde ke škodě věřitelů v důsledku porušení předpisů o likvidaci
- b) zavést povinnou publikaci likvidační bilance společnosti

- c) zavést možnost znalecké revize likvidační bilance společnosti a možnost ustanovení likvidátora soudem.

K revizi zákona, jež měla být provedena ve vazbě na rekonstrukci obchodního práva vůbec, však pro následný politický vývoj nedošlo. Na sklonku 30. let byla dokončena jen osnova prvních dvou knih unifikovaného československého obchodního zákoníku, která se společností s ručením omezeným blíže nevěnovala. Pouze v důvodové zprávě se poznamenávalo, že reforma úpravy s.r.o. je nezbytná, protože „zákon poskytuje některé možnosti vedoucí ke zneužívání útvaru“. Politické poměry vyvolané mnichovským diktátem a okupací Čech a Moravy však vedly k zastavení rekonstrukčních prací. Po druhé světové válce již nebyl důvod pokračovat v nich. Politická vůle vládnoucích sil vedla náš stát jiné orientaci.

Vlastní konec s.r.o. nastal až 1.1. 1951, kdy nabyt účinnosti nový zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, který zákon č. 58/1906 ř. z. bez náhrady zrušil. Ty ze s.r.o., které ještě přetrvávaly, byly ex lege zrušeny. Nastoupený trend likvidace obchodního práva a jeho přetvoření v hospodářské právo byl dovršen přijetím zákona č. 109/1964 Sb., hospodářského zákoníku. Společnosti s ručením omezeným tak na plných 40 let zmizely z právního řádu československého státu.

Po změně společenských poměrů v roce 1989 nastala naléhavá potřeba umožnit obnovení tržní ekonomiky, což vedlo i k úsilí po obnovení tradičních forem podnikatelských právnických osob. Toto se projevilo přijetím poslední novely hospodářského zákoníku provedené zákonem č. 103/1990 Sb., který s účinností od 1.5. 1990 v nových ust. § 106n a n. hospodářského zákoníku obnovil s.r.o. Úprava to byla velmi stručná, s.r.o. byla upravena v pouhých 6 paragrafech. Spíše než o legislativní úpravu se jednalo o zákonné připuštění možnosti nového zakládání společností v právní formě s.r.o. Úprava byla těžce poznamenána tehdejší euforií a legislativním amatérismem. Jednalo se nutně o provizorium, o překlenutí doby do přijetí nové legislativní kodifikace.

Novou právní úpravu s.r.o. přinesl zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který nabyt účinnosti 1.1. 1992. Společnost s ručením

omezeným je dnes upravena v Části druhé Hlavě I Dílu III (§§ 105-153e); kromě toho se jí dotýkají i obecná ustanovení o obchodních společnostech a řada dalších ustanovení obchodního zákoníku. Tato úprava je sice podstatně podrobnější, než byla úprava v hospodářském zákoníku, kvalitám starorakouského zákona se však nepřiblížila ani po opakovaných novelizacích. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

2.2 Společnost s ručením omezeným jako obchodní společnost

Právní úprava obchodních společností je obsažena ve druhé části obchodního zákoníku (§ 56 – 220 Sb. ObchZ). Lze ji rozdělit do dvou částí.

První část úpravy, zahrnutá do §§ 56 – 75 Sb. ObchZ, obsahuje ustanovení společná pro všechny obchodní společnosti a platí tedy i pro společnost s ručením omezeným, pokud ve zvláštní úpravě této společnosti není odchylná úprava.

Druhá část obsahuje úpravu jednotlivých obchodních společností. Zvláštní úprava společnosti s ručením omezeným je začleněna do § 105 – 153e ObchZ.

Obchodní společnost je právnickou osobou založenou za účelem podnikání. Obchodní společnosti můžeme rozdělit do dvou základních skupin a to na společnosti osobní, do kterých řadíme veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost, a společnosti kapitálové, kam patří společnost s ručením omezeným a akciová společnost.

Základní rozdíl mezi osobními a kapitálovými společnostmi je především v tom, že zatímco všichni (nebo alespoň někteří) společníci osobních společností ručí za závazky společnosti neomezeně, solidárně a celým svým majetkem, společníci kapitálových společností neručí za trvání společnosti vůbec, nebo je jejich ručení značně omezeno co do rozsahu i doby trvání (u společnosti s ručením omezeným výši souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle zápisu v obchodním rejstříku). BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Společnost s ručením omezeným je tradičně označována za obchodní společnost kapitálového typu, resp. za kapitálovou společnost s prvky osobních společností. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

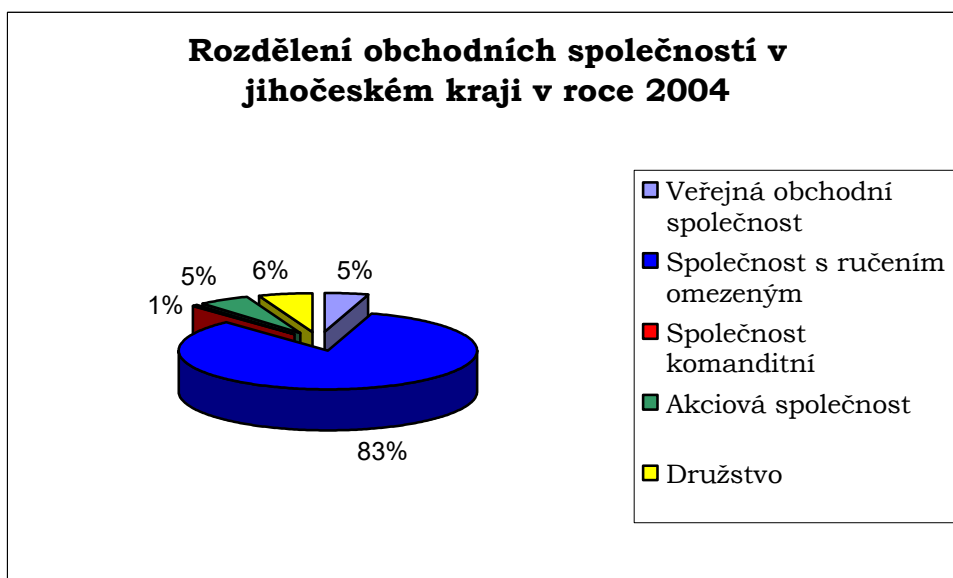
Jako kapitálová společnost má povinnost vytvořit základní kapitál v minimální zákonné výši 200 000 Kč, který tvoří vklady společníků (vklad jediného společníka). Dalším znakem kapitálové společnosti je obchodní podíl společníka, který tvoří poměr vkladu společníka na základním kapitálu. Dle zákona musí mít s.r.o. pevnou organizační strukturu (tj. existence orgánů společnosti). Za výjimku můžeme však považovat dozorčí radu, která je zřizována fakultativně. Posledním znakem kapitálové společnosti je princip vázaného členství společníka, jenž dovoluje změnu v jeho osobě převodem či přechodem obchodního podílu, oproti osobním společnostem, kde je toto členství trvalé.

Jako v osobní společnosti je u s.r.o. typická účast společníků na činnosti a veškerém životě společnosti. Tento rys odlišuje s.r.o. od akciové společnosti, kde se společníci (akcionáři) zásadně nepodílí na vedení společnosti a tuto funkci zastává placený profesionální personál neboli management společnosti. Společnost s ručením omezeným může být dle § 105 ObchZ založena jednou osobou, ale maximálně však 50ti společníky. Dalším principem typickým pro osobní společnosti je částečné osobní ručení společníků a právo společníků přijímat rozhodnutí i mimo valnou hromadu.

To, čím se společnosti s ručením omezeným odlišují od akciových společností, jsou nepřehlédnutelné osobní prvky v jejich normativním pojetí. Z tohoto důvodu bývají s.r.o. někdy řazeny do zvláštní kategorie personalisticky strukturovaných kapitálových společností. Tím se chce ozřejmit, že v této právní formě podnikání nalézají své specifické vyjádření vzájemná kombinace osobních a kapitálových prvků. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

K obchodním společnostem řadíme i družstvo, které obchodní zákoník definuje v § 221 odst. 1 jako společenství neuzavřeného počtu osob založeným za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Graf 1

zdroj: <http://www.statni.sprava.cz> (11)

Tabulka 1: Porovnání obchodních společností v České republice na základě vybraných ukazatelů

	V.O.S.	kom.s.	s.r.o.	a.s.
počet zakládajících společníků	minimálně 2 fyzické nebo 2 právnické osoby	minimálně 1 komplementář a 1 komanditista	minimálně 1 a maximálně 50 společníků	minimálně 2 fyzické nebo 1 právnická osoba
základní kapitál	není ze zákona určen	komanditista minimálně 5 000 Kč	200 000 Kč	2 000 000 Kč bez upsání a 20 000 000 při upsání akcií
ručení společníků	celým svým majetkem	komplementáři ručí celým svým majetkem, komanditisté do výše svého nesplaceného vkladu	společníci ručí společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí vkladu	akcionáři neručí za závazky společnosti
orgány společnosti	nemají ze zákona povinnost zřizovat orgány společnosti	nemají ze zákona povinnost zřizovat orgány společnosti	ze zákona jsou povinni zřizovat jednatele, valnou hromadu a mohou zřizovat dozorčí radu	ze zákona jsou povinni zřizovat valnou hromadu. Představenstvo a dozorčí radu
zákaz konkurence	konkurence je zakázána, ale společenská smlouva ji může upravit jinak	platí jen pro komplementáře, pokud není ve smlouvě uvedeno jinak	platí jen pro jednatele, pokud není ve smlouvě uvedeno další omezení a pro členy dozorčí rady je-li zřízena	pokud nevyplývá ze stanov další omezení, vztahuje se zákaz konkurence na členy představenstva a dozorčí rady

zdroj: Obchodní zákoník, 2004 (8)

2.3 Pojem s.r.o.

Typické znaky s.r.o. jsou dle Karla Eliáše:

- 1) její vlastnost obchodní společnosti a právnické osoby;
- 2) její vlastnost podnikatele bez ohledu na předmět činnosti;
- 3) povinně vytvářené základní jmění, a v důsledku toho i zákonná vkladová (ilační) povinnost společníků;
- 4) omezené ručení společníků;
- 5) organizační struktura typická dvěma obligatorními orgány (jednateli a valnou hromadou) a jedním orgánem fakultativní povahy (dozorčí radou).

Ad 1) Společnost s ručením omezeným jako obchodní společnost byla již charakterizována v kapitole 2.2.

Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou (§ 56 odst. 1 ObchZ) a bylo tomu tak již od okamžiku jejího vzniku v Německu v 19. století. S.r.o. má jako právnická osoba svoji vlastní právní subjektivitu, tj. způsobilost k právům a povinnostem na straně jedné a způsobilost k právním úkonům jimiž tato práva a povinnosti nabývají, na straně druhé.

Platné české právo nemá žádnou jednoznačnou definici pojmu právnická osoba. De lege lata jsou právnickými osobami ty subjekty, které zákon za právnické osoby uznává (§ 18 odst. 2 ObčZ) a které splňují podmínky pro právnické osoby stanovené, tzn. vlastní název, sídlo, statutární orgán a předmět, resp. účel činnosti. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Méně jednoznačné je, do které z obecných kategorií právnických osob vypočtených v § 18 ObčZ mají být zařazeny.

Většinový právní názor řadí s.r.o. mezi korporace (dle § 18 odst. 2 písm. a ObčZ sdružení fyzických a právnických osob). Toto vymezení naráží na překážku, kterou je existence s.r.o., které byly založeny jedním zakladatelem. Překážka lze obejít dvěma způsoby: 1) stanoviskem, že jednočlenné s.r.o. představují výjimku z pravidla a 2) unipersonální společnosti lze považovat za právnické osoby korporativního typu. Uvedená pojetí jsou praktická avšak v rozporu s principem teoretické čistoty.

Z pozitivistického hlediska s.r.o. zařazujeme mezi právnické osoby „zbytkové“ kategorie (dle § 18 odst. 2 písm. d ObčZ jiné subjekty, o nichž zákon stanoví, že právnickými osobami jsou). Tomuto závěru nasvědčuje fakt, že nejde jen o sdružení osob, ale i současně o účelové určení určitého majetku. Toto pojetí je patrně nejčistší, ale sotva mu lze přiznat nějaký patrný význam.

S.r.o. se považují za tzv. uzavřenou korporaci a souběžně jsou označovány jako právnické osoby s vázaným členstvím. Uzavřenost společnosti je dána tím, že změna prvků jejího osobního substrátu musí zpravidla překonat určité formální překážky. Vázanost členství v ní se projevuje především v tom, že společník ze společnosti nemůže jednostranně vystoupit, ale může za podmínek stanovených převést obchodní podíl. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

Ad 2) Obchodní zákoník vychází z toho, že obchodní společnost se zakládá zpravidla za účelem podnikání, které definuje v § 2 odst. 1 jako soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, připouští však pro kapitálové společnosti výjimku. Kapitálové společnosti založené i za jiným účelem než je podnikání jsou podle § 2 odst. 2 písm. a podnikateli. V právním řádu České republiky není ustanovení zakazující založení kapitálové společnosti za jiným účelem než je podnikání, jak to připouští ustanovení odstavce 1. Případy založení obchodní společnosti za jiným účelem však v praxi nejsou příliš časté. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Ad 3) Dle obchodního zákoníku má společnost s ručením omezeným povinnost vytvořit základní kapitál v minimální výši 200 000 Kč, který se skládá z vkladů společníků. Lze ovšem říci, že toto s.r.o. příliš necharakterizuje, neboť vytvářet základní kapitál je povinné i u akciové či komanditní společnosti.

Obchodní zákoník (§ 59 odst. 1) definuje vklad společníka jako souhrn peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných hodnot, které se určitá osoba zavazuje vložit do společnosti za účelem nabytí nebo zvýšení účasti ve společnosti.

Dle obchodního zákoníku (§ 109) musí výše vkladu společníka činit alespoň 20 000 Kč a každý společník se může na základním kapitálu účastnit pouze jedním vkladem. Výše vkladu může být pro jednotlivé společníky stanovena rozdílně, musí však být dělitelná na celé tisíce. Celková výše vkladů musí souhlasit s výší základního kapitálu společnosti. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Ad 4) Společníci ručí za závazky společnosti do výše nesplacených vkladů podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. Novelou provedenou zákonem č. 370/2000 Sb. došlo k významné změně v ručení společníků. Pro rozsah ručení není rozhodující, jakou část vkladů společníci skutečně splatili, ale jaká výše splacení je zapsána v obchodním rejstříku. Každý společník tedy přestává ručit za závazky společnosti dnem, kdy bylo do obch. rejstříku zapsáno, že všichni společníci splatili celé vklady. Nová právní úprava více zdůrazňuje solidaritu společníků za závazky společnosti. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Zde je též nutno definovat pojem „ručení“ a „odpovědnost“, jelikož s praxí dochází k zaměňování těchto pojmů. Ručení znamená povinnost plnit závazek společnosti pokud závazek nesplní společnost a odpovědností se rozumí právní následek porušení práva. O odpovědnosti za závazky lze mluvit pouze u společnosti, která odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem, za své závazky však společnost ručit nemůže, protože z obsahu institutu ručení vyplývá, že ručit lze – při splnění zákonem stanovených podmínek – pouze za závazky cizí. Naproti tomu společníci ručí za závazky společnosti ve stanoveném rozsahu. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Ad 5) Pro orgány obchodních společností platí obecná ustanovení § 66 ObchZ, upravující odstoupení členů těchto orgánů z funkce, vztah mezi společností a členy orgánů, způsob hlasování, zvláštní odpovědnost a ručení osob, ovlivňujících chování společnosti a podepisování jménem společnosti. Pro s.r.o. platí uvedené ustanovení s určitými omezeními, vyplývající ze zvláštní úpravy této společnosti. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Nejvyšším orgánem s.r.o. je valná hromada společníků. Působnost valné hromady je stanovena dle § 125 ObchZ a nesmí být omezována. Obchodní zákoník též určuje, že si valná hromada může vyhradit i rozhodování dalších věcí, které jinak náleží do působnosti jiných orgánů s.r.o. Dále si může vyhradit i rozhodování jakýchkoli jiných věcí týkajících se společnosti s výjimkou těch, o kterých rozhodují všichni společníci.

Valná hromada je dle § 127 ObchZ odst. 1 schopná usnášení, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů, nevyžaduje-li společenská smlouva vyšší počet hlasů. V odstavci 2 je uvedeno, že každý společník má jeden hlas na každých 1 000 Kč svého vkladu, neurčuje-li společenská smlouva jiný počet hlasů. Dle odst. 3 rozhoduje valná hromada alespoň prostou většinou hlasů přítomných společníků, nevyžaduje-li zákon nebo společenská smlouva vyšší počet hlasů.

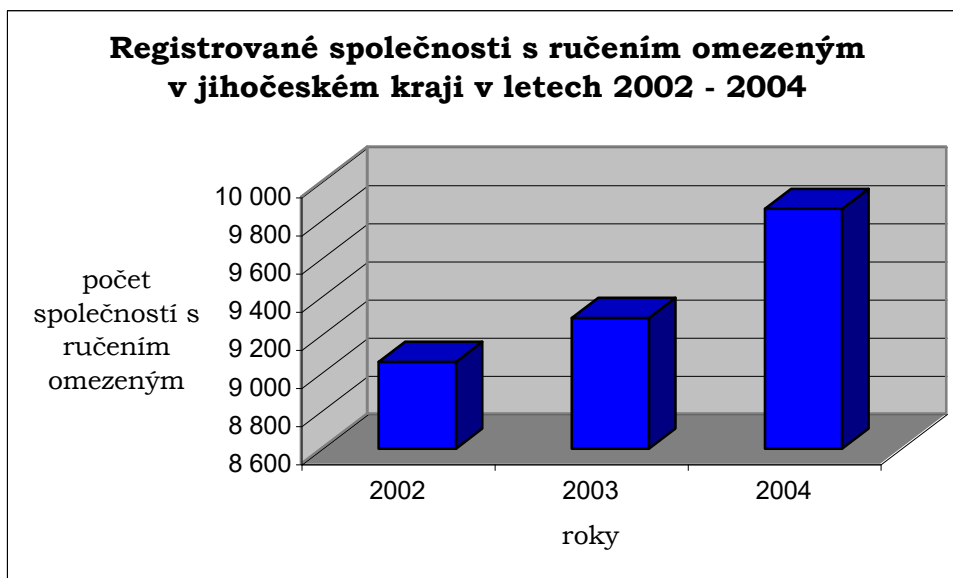
Statutárním orgánem společnosti je, podle § 133 odst. 1 ObchZ, jeden nebo více jednatelů. Jednatelům může být i společník, nebo jiná fyzická osoba stojící jinak mimo společnost.

Dozorčí rada je orgán s.r.o., jehož základní účel je ve výkonu vnitřní kontroly ve společnosti. Působnost dozorčí rady je zakotvena v § 138 ObchZ. Dozorčí rada se dle § 137 ObchZ zřizuje, stanoví-li tak společenská smlouva.

Obvykle se přistupuje ke stanovení právní povinnosti zřídit dozorčí radu, je-li tomu třeba v zájmu společníků (jestliže jejich počet dosáhne zákonem předvídaného limitu, anebo pokud suma základního kapitálu převyší určitou částku), v zájmu zaměstnanců společnosti (kdy jejich počet převyší stanovenou mez) a ve veřejném zájmu (zejména jde-li o společnost s určitým předmětem činnosti např. kolektivní investování) anebo společnosti kapitálově spojené. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

V s.r.o. mohou být kromě dozorčí rady stanovené i jiné fakultativní orgány, jelikož takovouto úpravu zákon nevyklučuje a ze základního principu soukromého práva vyplývá, že každý může činit to, co zákon nezakazuje. (čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR, čl. 2 odst. 3 Listiny). DVORÁK, T.- 2002 (3)

Graf 2

zdroj: <http://www.statnisprava.cz>

2.4 Jednatel s.r.o.

2.4.1 Vznik a zánik funkce jednatele

Funkce jednatele vzniká a zaniká právně relevantními způsoby a to bez ohledu na stav zápisu v obchodním rejstříku.

Tím, že se určitá osoba stane jednatelem, vzniká určitý právní vztah mezi společností a osobou, která se jednatelem stala. Způsoby vzniku funkce jednatele jsou následující:

1. usnesení valné hromady (§ 125 ObchZ), popř. i souhlasem společníků (§ 127 ObchZ),
2. rozhodnutím společníků mimo valnou hromadu (§ 130 ObchZ),
3. rozhodnutí jediného společníka (§ 132 ObchZ).

Funkce jednatele vzniká okamžikem, kdy o tomto jmenování bylo platně a účinně rozhodnuto. Tím není vyloučeno, aby valná hromada nebo společníci stanovili pozdější okamžik účinnosti tohoto jmenování, zpětná účinnost je nepřipustná. Funkce prvních jednatelů vzniká až dnem vzniku společnosti, tj. až dnem zápisu do obchodního rejstříku. Jednatel musí se svým jmenováním souhlasit dle principu, že nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám (čl. 9 odst. 1 Listina práv a svobod).

Existuje několik způsobů skončení výkonu funkce jednatele:

1. dohoda stran,
2. rezignace,
3. odvolání,
4. uplynutí funkčního období,
5. zánik společnosti,
6. ztráta způsobilosti k výkonu funkce, nebo
7. smrt.

Došlo-li k zániku funkce jednatele, pak je třeba toto zapsat do obchodního rejstříku.

Ad 2) Jednatel může na svoji funkci rezignovat a to z jakéhokoli důvodu nebo bez udání důvodu dle článku 9 odst. 1 Listina práv a svobod – Nikdo nesmí být nucen vykonávat funkci proti své vůli.

Jednatel podává rezignaci oznámením, které musí být doručeno společnosti. Okamžikem doručení nabývá rezignace platnosti, ale toto ještě nevyvolává zánik funkce; do této doby mu zůstávají všechna práva a povinnosti. Jednatel dále musí svoji rezignaci oznámit orgánu, který ho do funkce jmenoval. Tento orgán rezignaci nemůže schválit nebo odmítnout, může ji pouze vzít na vědomí, a to při svém nejbližším zasedání. Výkon funkce pak končí dnem, kdy ji tento orgán projednal nebo měl projednat.

Ad 3) Odvolání jednatele může být buďto na jeho vlastní žádost anebo z iniciativy třetí osoby a to z jakéhokoli důvodu nebo i bez udání důvodu. Podmínkou platného odvolání je dodržení řádného procesního postupu svolání a rozhodnutí valné hromady nebo rozhodování společníků mimo valnou hromadu.

Ad 4) Uplynutí funkčního období obchodní zákoník nezná jako důvod zániku funkce. Je však přípustné, aby společenská smlouva upravila toto jako důvod zániku funkce. Jestliže funkční období uplyne, pak poslední den tohoto období je současně dnem zániku funkce.

Ad 5) Proces ukončení existence společnosti je obligatorně dvoufázový. Zrušení společnosti je právní skutečností, která předchází zániku společnosti jako takové. Dnem zrušení přestává společnost

naplňovat svůj podnikatelský nebo jiný účel a dochází již výlučně k vypořádání jejich majetkových poměrů. Vlastní zánik společnosti nastává až dnem výmazu z obchodního rejstříku (§ 68 odst. 1 ObchZ); tímto dnem mizí také její právní subjektivita.

Jednatel končí ve své funkci zánikem společnosti ne však zrušením společnosti s likvidací, prohlášením konkurzu nebo povolením vyrovnání, i když je ve všech případech jeho působnost omezena.

Ad 6) Pozbude-li jednatel některou z podmínek způsobilosti pro výkon funkce, pak jeho funkce zaniká. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

2.4.2 Způsobilost k výkonu funkce jednatele

Jednatelem se může stát pouze:

1. fyzická osoba starší 18 let,
2. plně způsobilá k právním úkonům,
3. bezúhonná,
4. u níž nenastala překážka provozování živnosti,
5. není zároveň členem dozorčí rady téže společnosti (§ 139 odst. 2 ObchZ). DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Ad 1) Jednatelem může být pouze fyzická osoba, a to buď společník nebo jiná osoba. Po novela provedené zákonem č. 370/2000 Sb. tento závěr neplatí již zcela bezvýjimečně, neboť bude-li jednatele společnosti jmenovat soud podle ustanovení § 194 odst. 2, na jehož obdobné použití odkazuje § 135 odst. 2, vyplývá z obdobného využití § 194 odst. 2 věty druhé možnost jmenovat jednatelem i společníka – právnickou osobu. V takovém případě bude muset podle obdobného použití § 194 odst. 2 věty páté jednatel – právnická osoba určit fyzickou osobu, která bude vykonávat funkci jednatele a která se zapisuje do obchodního rejstříku podle § 28 odst. 6.

Soud je dle § 194 odst. 2 oprávněn jmenovat za stanovených podmínek členy představenstva. Toto ustanovení je velmi účinným opatřením k odstranění stavu, kdy společnost nezvolí nového člena či nové členy představenstva v zákonem stanovené lhůtě v důsledku čehož není představenstvo schopno plnit svoje funkce. Takovýto stav může nastat

například tehdy, jestliže představenstvo nemá dostatečný počet členů, aby bylo schopno se usnášet, nebo jestliže nemá dostatečný počet členů, aby mohli jednat jménem společnosti, jestliže stanovy předepisují společné jednání více členů představenstva, anebo zanikne-li funkce všem členům představenstva, kteří byli oprávněni jednat jménem společnosti. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Ad 2) Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti tj. způsobilost k právním úkonům, vzniká dle § 10 odst. 1 Občanského zákoníku v plném rozsahu zletilostí. Dle odst. č. 2 se zletilosti nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné. Občanský zákoník - 2004 (8)

Ad 3) Za bezúhonnou se podle živnostenského zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání, nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k povaze živnosti a osobě podnikatele je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při provozování živnosti. Česká osoba dokládá bezúhonnost výpisem z trestního rejstříku, u zahraniční osoby bude záležet na rejstříkovém soudu, jaké doklady či jiné důkazy uzná za dostatečné k prokázání splnění uvedené podmínky. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Ad 4) Jednatel nemůže být osoba (§ 8 živn. zákon):

1. po dobu tří let poté, co soud zrušil konkurs v důsledku splnění rozvrhového usnesení nebo že majetek úpadce nepostačoval k úhradě nákladů konkursu,
2. po dobu tří let poté, co soud zamítl návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku, po dobu od prohlášení konkursu do dne právní moci jeho zrušení z jiných důvodů než uvedených v bodu 1. a pokud jí byl uložen zákaz provozování živnosti v oboru shodném nebo příbuzném s oborem, v němž provozuje živnost společnost, soudem v trestním řízení (§§ 49-50 TrZ) nebo orgánem veřejné správy

v přestupkovém řízení (§ 11 odst. 1 a § 14 přest.z.).
DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Statutárním orgánem, členem statutárního nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatelem, nemůže být dle § 38 písm. 1 ten, kdo vykonával kteroukoli ze srovnatelných funkcí v právnické osobě, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs. Totéž platí, byl-li návrh na prohlášení konkursu podaný proti takové právnické osobě zamítnut pro nedostatek majetku.

Tato překážka působí vůči tomu, kdo vykonával funkci statutárního orgánu, člena statutárního nebo jiného orgánu v právnické osobě alespoň jeden rok před podáním návrhu na prohlášení konkursu na její majetek, případně před vznikem povinnosti této právnické osoby podat návrh na prohlášení konkursu na její majetek.

Překážka trvá po dobu tří let ode dne právní moci usnesení o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, nebo usnesení o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

K překážce podle odstavce 1 se nepřihlíží, zruší-li se konkurs jinak než z důvodů uvedených v § 38 l odst. 3 ObchZ, jestliže jde o likvidátora, který splnil povinnost podle § 72 odst. 2, jestliže jde o osobu, která byla zvolena do funkce po prohlášení konkursu na majetek právnické osoby, nebo jestliže jde o osobu, která se domůže v řízení podle zvláštního právního předpisu určení, že dosavadní funkci vykonávala s péčí řádného hospodáře.

Překážka podle § 38 ObchZ odpadá, pokud byla osoba, na jejíž straně se vyskytuje, zvolena nebo jmenována do funkce se souhlasem dvou třetin hlasů společníků přítomných na valné hromadě nebo dvou třetin všech členů dozorčí rady nebo oprávněných zaměstnanců společnosti, jde-li o člena dozorčí rady voleného zaměstnanci, a příslušný orgán byl při volbě nebo jmenování takové osoby do funkce na existenci této překážky upozorněn.

Nastane-li skutečnost uvedená v § 38 l odst. 1 v době, kdy osoba, již se tato skutečnost týká, je statutárním orgánem, členem statutárního

nebo jiného orgánu právnické osoby, příslušný orgán, jakmile se o tom dozví, ji odvolá, anebo potvrdí její volbu či jmenování. K potvrzení volby nebo jmenování se vyžaduje souhlas dvou třetin hlasů společníků přítomných na valné hromadě nebo dvou třetin všech členů dozorčí rady nebo oprávněných zaměstnanců společnosti, jde-li o člena dozorčí rady voleného zaměstnanci. Jestliže k potvrzení volby nebo jmenování nedojde do tří měsíců ode dne, kdy nastala skutečnost uvedená v odstavci 1, výkon funkce zaniká posledním dnem této lhůty.

Osoba, která uvedené podmínky nespĺňuje nebo na jejíž straně je dána překážka výkonu funkce, se členem představenstva dle § 194 odst. 7 ObchZ nestane, i když o tom rozhodl příslušný orgán. Přestane-li člen představenstva splňovat podmínky stanovené pro výkon funkce tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, jeho funkce tím zaniká, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře. Ustanovení platí obdobně pro jednatele společnosti s ručením omezeným. <http://business.center.cz/> (10)

2.4.3 Smlouva o výkonu funkce

Problém úpravy vztahu mezi společností a osobou, která je statutárním orgánem či členem statutárního orgánu společnosti řeší obchodní zákoník v § 66 odst. 2. Z toho vyplývá, že vztah mezi společností a jednatelem nebo členem dozorčí rady či jiného orgánu společnosti při zařizování záležitostí společnosti, se řídí přiměřeně ustanoveními o mandátní smlouvě, pokud ze smlouvy o výkonu funkce, byla-li uzavřena, nebo ze zákona, nevyplývá jiné určení práv a povinností. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Je třeba upozornit, že vztah mezi společností a jejím orgánem nebo členem orgánu není v žádném případě vztahem pracovněprávním, a to ani tehdy, pokud mezi nimi existuje pracovněprávní vztah pro výkon jiné činnosti.

Z ustanovení § 66 odst. 2 dále vyplývá, že přiměřené použití ustanovení o mandátní smlouvě připadá v úvahu pouze tehdy, pokud mezi společností a jejím orgánem nebo členem jejího orgánu není uzavřena

zvláštní smlouva, upravující vzájemná práva a povinnosti při výkonu funkce. Takováto smlouva bude zpravidla smlouvou nepojmenovanou. V úvahu nepřipadá ani uzavření mandátní smlouvy, neboť v tomto případě nejde o založení mandátního vztahu mezi účastníky, ale pouze o úpravu práv a povinností, které již vznikly volbou či jmenováním. Mandátní smlouva také zřejmě nepokrývá všechny požadavky, které je třeba na takovou smlouvu mít. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Závazek k výkonu funkce je podle ustanovení § 66 odst. 2 ObchZ závazkem osobní povahy, což znamená, že jednatel či člen dozorčí rady, popřípadě člen jiného orgánu společnosti se nemůže nechat při výkonu funkce – vyjma jednání jménem společnosti – ve vztahu ke třetím osobám zastoupit. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

Smlouva musí být vždy uzavřena písemně a musí být schválena valnou hromadou společnosti dle § 125 odst. 1 ObchZ nebo společníky postupem podle § 130 ObchZ.

Obsah smlouvy o výkonu funkce se nemůže odchýlit od kogentních ustanovení obchodního zákoníku regulujících vztah jednatele a společnosti. Není však vyloučeno, aby jednatelem byly uloženy povinnosti ve větším rozsahu, než zákon vyžaduje, a to typicky za kompenzaci. Není však přípustné omezení nebo vyloučení povinností jednatele pod limit daný zákonem.

Rovněž může být ujednána výše smluvní pokuty pro případ neplnění povinností jednatelem. Obvyklou součástí smluv o výkonu funkce je i stanovení výše odměny za výkon funkce, resp. dohoda o bezúplatném výkonu funkce. Rovněž mohou být sjednána např. pravidla pro náhradu účelně vynaložených nákladů, cestovné apod. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

2.4.4 Odpovědnost jednatele

Jednatel společnosti s ručením omezeným je odpovědný nejen obchodně právně, resp. občanskoprávně, nýbrž i trestněprávně a správněprávně, pokud při výkonu své funkce spáchá trestný čin, popř. přestupek nebo jiný správní delikt. Odpovědnost jednatele přitom vzniká, je-li řádně jmenován do funkce, okamžikem porušení právních povinností.

Zánik odpovědnosti je však roztržštěn. Trestněprávní a správněprávní odpovědnost jednatele zaniká smrtí. Odpovědnost soukromoprávní (občanskoprávní a obchodněprávní) však přetrvává a dědicové odpovídají do výše nabytého dědictví. Odpovědnost nikdy nezaniká ukončením výkonu funkce jednatele. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Pokud škodu způsobilo více jednatelů, odpovídají za ni společně a nerozdílně. ELIÁŠ, K.- 2003 (1)

Dle ELIÁŠ, K.- 1997 (2) má vztah jednatele a společnosti zásadní atributy obchodního závazkového vztahu. Jednatel odpovídá společnosti za škodu, kterou jí porušením svých povinností způsobí; jeho odpovědnost je neomezená a objektivní. Způsobí-li jednatel společnosti škodu, je povinen k její plné a nijak nelimitované úhradě; přitom nerozhoduje, zda svou činnost vykonává za úplatu, či bezplatně. Objektivita odpovědnosti spočívá v tom, že se nezkoumá, zda se jednatel při porušení svých povinností dopustil zaviněně, z úmyslu či nedbalosti.

Obchodní zákoník stanoví, že ustanovení společenské smlouvy nebo stanov společnosti nebo smlouva o výkonu funkce vylučující nebo omezující odpovědnost jednatele za škodu jsou neplatná. Je však přípustné, aby se společnost usnesením valné hromady vzdala nároku na náhradu již vzniklé škody.

Jednatel tedy dále odpovídá občanskoprávně, jestliže se např. bezdůvodně obohatil na úkor třetí osoby. Tato odpovědnost se řídí obecnou úpravou podle příslušných ustanovení občanského zákoníku. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Při porušování jednatelových povinností může nastoupit také jeho trestní odpovědnost. Případy, kdy ustanovený jednatel nakládá s majetkem společnosti jako se svým vlastním, k osobnímu obohacení a škodě (ostatních) společníků, nejsou právě řídké.

Výběrově lze poukázat na některá typická trestní ustanovení, jež mohou být v těchto situacích aplikována. Ustanovení § 125 TrZ stíhá úmyslné zkreslování údajů hospodářské a účetní evidence ve snaze zajistit sobě nebo jinému neoprávněné výhody. Podle § 128 odst. 2 TrZ lze stíhat toho, kdo se jako člen orgánu společnosti účastní na podnikání alespoň

dvou podniků nebo organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch a uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné z nich. Své eventuální uplatnění mohou nalézt i ustanovení o poškozování nebo zvýhodňování věřitele (§ 256 a § 256a TrZ) atd. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

Pro úplnost cituji § 125 trestního zákona: Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

(1) Kdo nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen, nebo kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje, nebo kdo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku anebo v takových podkladech zamlčí podstatné skutečnosti, nebo kdo v podkladech sloužících pro vypracování znaleckého posudku, který se přikládá k návrhu na zápis do obchodního rejstříku, uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo v takových podkladech zamlčí podstatné údaje, anebo kdo jiného ohrozí nebo omezí na právech tím, že bez zbytečného odkladu nepodá návrh na zápis zákonem stanoveného údaje do obchodního rejstříku nebo neuloží listinu do sbírky listin, ač je k tomu podle zákona nebo smlouvy povinen.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu na cizím majetku nebo jiný zvlášť závažný následek.
<http://business.center.cz/> (10)

2.4.5 Způsob odměňování jednatele

Jednatel má právo na odměnu obvyklou ve smyslu § 571 ObchZ, není-li mezi společností a jednatelem dohodnuto jinak. Bezúplatnost výkonu funkce by musela být výslovně dohodnuta anebo by se jednatel musel svého existujícího nároku na odměnu vzdát. Nárok na odměnu za výkon funkce však kromě zákona může jednatelem plynout též ze smlouvy o výkonu funkce, je-li uzavřena anebo z vnitřního předpisu (§ 66 odst. 3 ObchZ). Tím, že kandidát na jednatele akceptoval svoje jmenování do funkce, akceptoval též režim odměňování tak, jak je v těchto dokumentech upraven.

Bez ohledu na ustanovení smlouvy o výkonu funkce, společenské smlouvy nebo stanov společnosti však nemá jednatel právo na odměnu, jestliže svým jednáním zřejmě přispěl k nepříznivým hospodářským výsledkům nebo se při výkonu funkce dopustil zaviněného porušení svých právních povinností.

Co se týká tzv. odstupného, tj. plnění poskytovaného jednatelem při ukončení výkonu funkce v souvislosti s jeho odvoláním nebo rezignací, ze zákona není na odstupné žádný nárok. Jestliže nárok na odstupné není obsažen ve smlouvě o výkonu funkce, společenské smlouvě nebo stanovách, pak se jej nelze domáhat. Tím ovšem není vyloučeno, aby se na poskytnutí odstupného usnesla valná hromada nebo společníci ad hoc.

DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

2.4.6 Zákaz konkurence

Problematika zákazu konkurence je obsažena v § 136 ObchZ. Podle tohoto ustanovení jednatel nesmí:

1. podnikat ve stejném nebo podobném oboru podnikání společnosti ani vstupovat se společností do obchodních vztahů,
2. zprostředkovávat nebo obstarávat pro jiné osoby obchody společnosti,
3. účastnit se podnikání jiné společnosti jako společník s neomezeným ručením nebo ovládající osoba jiné osoby se stejným nebo podobným předmětem podnikání, a

4. vykonávat činnost jako statutární orgán nebo jako člen jiného orgánu jiné právnické osoby se stejným nebo podobným předmětem podnikání, ledaže jde o koncern. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Sankční důsledky porušení zákazu konkurence upravuje § 65 v odst. 2. Jde o soukromoprávní sankci, proto je ponecháno na vůli dotčené společnosti, zda ji uplatní či neuplatní. K využití se nabízejí dvě alternativy: buď může požadovat, aby jí jednatel vydal prospěch získaný nedovoleným obchodem, nebo aby na ni převedl odpovídající práva. Vedle speciálních nároků podle § 65 vzniká společnosti i nárok na náhradu škody v režimu obecné právní úpravy podle § 373 a násl. ObchZ, jak také z poslední věty § 65 odst. 2 i odst. 3 výslovně vyplývá. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

Práva poškozené společnosti zanikají, pokud nebyla uplatněna u porušitele zákazu konkurence v subjektivní preklusivní lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy se společnost o porušení zákazu konkurence dozvěděla; nejpozději však musí být uplatněna v objektivní preklusivní lhůtě 1 roku ode dne vzniku těchto práv, tj. ode dne porušení zákazu konkurence. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Mimo to je možné, aby smlouva, kterou společnost s jednatelem o výkonu jeho činnosti uzavírá, obsahovala tzv. konkurenční doložku, která jednatelem na určitou přiměřenou dobu po ukončení jeho funkce ve společnosti zakáže ve věcně odůvodněném rozsahu výkon aktivit konkurenčního charakteru a která plnění této povinnosti adekvátním způsobem zajistí (např. smluvní pokutou). ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

Rozsah zákazu konkurence může společenská smlouva nebo stanovy pouze rozšířit; po novelizaci zák. č. 142/1996 Sb. již nelze rozsah zákazu konkurence zúžit. V ustanovení § 136 ObchZ se zákaz konkurence stanoví pro jednatele, § 139 odst. 4 jej vztahuje i na členy dozorčí rady. Z ustanovení odstavce 3 § 136 vyplývá, že společenská smlouva (nikoli tedy stanovy) může rozšířit zákaz konkurence i na společníky. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

2.4.7 Prokazování jednatelského oprávnění třetím osobám

K jednání za společnost navenek jednatel nepotřebuje žádné zvláštní pověření nebo zmocnění. Svě jednatelské oprávnění prokazuje pravidelně výpisem z obchodního rejstříku, pokud jednatel ještě není v obchodním rejstříku zapsán prokáže se kopií protokolu z valné hromady společnosti. Při svém jednání musí jednatel respektovat firemní povinnost „své“ společnosti a její právní úkony činit pod její obchodní firmou. Jde-li o úkon písemně činěný, dovršuje se až podpisem: „písemný právní úkon je platný, je-li podepsán jednající osobou“ (§ 40 odst. 3 ObčZ). Přitom je nutné dbát o to, že má jít o podpis společnosti. O zcela nezávadný podpis půjde tehdy, jestliže na úkonu bude uvedeno znění obchodní firmy společnosti doplněné vlastnoručním podpisem jednatele. Každý podnikatel je povinen dle § 13a ObchZ na všech objednávkách, obchodních dopisech a fakturách uvádět údaj o své firmě, jménu nebo názvu, sídle nebo místu podnikání a identifikačním čísle. Praxe při té příležitosti běžně dodržuje účelnou uzanci, kdy se pod vlastnoruční podpis jednající osoby doplní čitelný (např. psacím strojem napsaný) údaj o jménu podepisujícího a o jeho funkci ve společnosti. ELIÁŠ, K.- 1997 (2)

2.4.8 Jednání více jednatelů, omezení rozsahu jednatelského oprávnění a jejich účinnost vůči třetím osobám

Statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je, podle § 133 odst. 1 ObchZ, jeden nebo několik jednatelů. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že počet jednatelů musí být zcela jednoznačně určen ve společenské smlouvě.

Jestliže má společnost více jednatelů, je každý z nich oprávněn jednat jménem společnosti samostatně. Společenská smlouva nebo stanovy však mohou určit, že všichni jednatelé musí jednat společně, nebo může stanovit, že musí jednat společně alespoň někteří jednatelé, a to buď vždy, nebo alespoň v některých věcech.

Nelze však s účinky ve vztahu ke třetím osobám určit způsob jednání jednatelů jménem společnosti tak, že jejich jednání bude vázáno na jednání jiných osob za společnost. Tak nelze s uvedenými účinky např.

určit, že jednatel musí jednat spolu s prokuristou či ředitelem společnosti apod. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

2.4.9 Rozsah působnosti jednatele

Jednateli náleží dle § 134 ObchZ obchodní vedení společnosti, tím se rozumí řízení společnosti, tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech. Dále jsou jednatele podle ust. § 135 odst. 1 povinni zajistit řádné vedení předepsané evidence a účetnictví, vést seznam společníků a informovat společníky o záležitostech společnosti. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Obchodní zákoník připouští, aby společenská smlouva, stanovy, nebo valná hromada omezily rozsah jednatelského oprávnění. Takové omezení však nemá účinky vůči třetím osobám (tj. např. smlouva podepsaná jednatelem v rozporu s omezením uloženým valnou hromadou je platná) a společnost zavazuje. Pokud však jednatele nedbají uloženého omezení, stihá je odpovědnost za škodu způsobenou společností takovým jednáním a samozřejmě je lze za takové porušení povinností odvolat (to lze ovšem vždy, bez ohledu na to, zda jednatel porušil nějakou povinnost). BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

2.4.10 Způsob rozhodování více jednatelů

Obchodní zákoník upravuje nejen jakým způsobem jednají jednatele, pokud je jich více, vůči třetím osobám, ale určuje i základní pravidlo jejich rozhodování při řízení společnosti. Podle ustanovení § 134 ObchZ se k rozhodnutím o obchodním vedení společnosti, které náleží do působnosti jednatelů, vyžaduje souhlas většiny jednatelů nestanoví-li společenská smlouva jinak. BARTOŠÍKOVÁ, M.- 2003 (5)

2.4.11 Právní úprava a povaha obchodního rejstříku

Právní úprava obchodního rejstříku je obsažena v §§ 27 – 34 ObchZ a v §§ 200a – 200d OSŘ.

Obchodní zákoník definuje obchodní rejstřík v ustanovení § 27 odst. 1 jako veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje,

týkající se podnikatelů nebo organizačních složek jejich podniků, o nichž to stanoví zákon.

Právní úprava obchodního rejstříku je ovládána principem publicity. Princip publicity dělíme na princip publicity ve formálním a materiálním smyslu. Formální princip publicity je upraven v § 27a odst. 1. Formální princip publicity znamená, že rejstřík je každému přístupný a každý má právo do něho nahlížet a pořizovat si kopie a výpisy. Právo nahlížet do rejstříku se vztahuje na vlastní rejstřík a na sbírku listin. Veřejnosti není přístupný rejstříkový spis.

Princip materiální publicity je upraven v ust. § 27 odst. 2 a 3. Princip materiální publicity má dvě stránky, pozitivní a negativní.

Pozitivní stránka principu publicity v materiálním smyslu spočívá v tom, že skutečnosti zapsané v obchodním rejstříku jsou účinné vůči každému ode dne jejich zveřejnění (§ 27 odst. 3). Nikdo se nemůže dovolávat toho, že mu nebyl znám obsah zveřejnění v obchodním věstníku. To neplatí pro třetí osoby po dobu šestnácti dnů od zveřejnění, které prokáží, že o zveřejnění údajů nemohly vědět. Vůči tomu, komu bylo známo provedení zápisu v obchodním rejstříku, jsou zapsané údaje účinné ode dne tohoto zápisu (§ 27 odst. 3).

Negativní stránka principu publicity spočívá v tom, že proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti, nestanoví-li zákon jinak (§ 27 odst. 2).

Z ustanovení § 27 odst. 6 vyplývá, že od zápisu osob, které jsou oprávněny právníkem osobu zavazovat jako orgány nebo členové orgánů (jedná se např. o jednatele s.r.o., členy představenstva a.s., prokuristy, likvidátory atd.) se nikdo (tzn. ani sama společnost) nemůže dovolávat vůči třetím osobám porušení právních předpisů, společenské smlouvy nebo stanov při volbě nebo jmenování orgánů nebo jejich členů, ledaže je prokázáno, že třetí osoba o porušení věděla. Z uvedeného vyplývá, že právní úkony učiněné zapsanými orgány jsou právními úkony platnými. Jediné, co může zvrátit zápis orgánu či člena orgánu již zapsaného v obchodním rejstříku, je žaloba pro neplatnost usnesení valné hromady,

ovšem za předpokladu, že bude úspěšná a soud rozhodne, že usnesení valné hromady, jímž byla určitá osoba zvolena či jmenována do funkce orgánu či člena orgánu, je neplatné (viz. § 131, § 183 a § 242).

V ustanovení § 27 odst. 7 je obsaženo řešení pro případ, kdy rejstříkový soud zamítne návrh na povolení zápisu osoby, která je oprávněna právnickou osobu zavazovat jako její orgán nebo člen orgánu, do obchodního rejstříku. Obchodní zákoník považuje takovou volbu nebo jmenování za neplatnou od samého počátku. Před novelou obchodního zákoníku, provedenou zákonem č. 370/2000 Sb., tato situace nebyla v obchodním zákoníku řešena a názory na ni byly rozdílné. Jestliže zákon považuje volbu nebo jmenování orgánu nebo jeho člena za neplatné, je třeba řešit, co se stane s právními úkony, které tyto osoby učinily v mezidobí od svého jmenování či volby do zveřejnění pravomocného zamítavého usnesení rejstříkového soudu. Zákon řeší tuto situaci ve prospěch třetích osob, neboť stanoví, že práva třetích osob nabytá v dobré víře tím nejsou dotčena. Zamítavé rozhodnutí je rejstříkový soud povinen po nabytí právní moci zveřejnit v Obchodním věstníku. Až do tohoto zveřejnění nemůže právnická osoba namítat neplatnost volby nebo jmenování vůči třetím osobám ledaže by prokázala, že o neplatnosti věděly. Důkazní břemeno nese tedy právnická osoba.

S principem publicity obchodního rejstříku souvisí i účinky zápisů v obchodním rejstříku. Tyto zápisy lze dělit podle jejich povahy na zápisy konstitutivní a deklaratorní.

Konstitutivní povahu mají např. zápisy týkající se vzniku a zániku společností a družstev, dále zápisy zvýšení základního kapitálu s.r.o. a a.s., zápis prokuristy, firmy, atd. Bez tohoto zápisu a následného zveřejnění v Obchodním věstníku totiž nemohou nastat vůči nikomu účinky těchto právních skutečností.

Deklaratorní povaha zápisů znamená, že účinky zapisovaných skutečností nastávají nezávisle na zápisu do obchodního rejstříku, např. vyloučení společníka s.r.o. rozhodnutím valné hromady, odstoupení člena představenstva a.s. z funkce, odvolání jednatele valnou hromadou, jmenování likvidátora, vstup společnosti do likvidace.

Konstitutivní účinky mají pouze ty zápisy, o nichž to výslovně stanoví právní norma. Ostatní zápisy mají účinky deklaratorní. ELIÁŠ, K.- 2002 (9)

2.5 Jednání jiných osob jménem s.r.o.

Právnícká osoba tedy i společnost s ručením omezeným jedná dle § 13 odst. 1 ObchZ statutárním orgánem nebo za ni jedná zástupce.

1. Kromě jednatelů jako statutárních orgánů může za společnost jednat i její zástupce. Velmi široce se může uplatnit ust. § 15 ObchZ. Oprávnění společnost zavazovat potom vyplývá zpravidla z vnitřních organizačních předpisů, které se někdy mohou odrážet i v pracovní smlouvě příslušného zaměstnance. Ust. § 15 nevyžaduje formalizovaný popis funkce a k jednání za společnost postačuje, že daný zaměstnanec byl pověřen při provozování podniku určitou činností, s níž je spojena nutnost činit za společnost právní úkony, pro danou činnost charakteristické. ELIÁŠ, K.- 2003 (1)

2. Prokura je upravena v ust. § 14 ObchZ, představuje zvláštní druh plné moci. Její právní úprava je obsažena pouze v obchodním zákoníku, občanský zákoník ji vůbec nezná. Jde totiž o právní institut, který je typický právě pro obchodní vztahy. Pokud však určitou otázku v souvislosti s prokurou obchodní zákoník neupravuje, platí pro ni obecná úprava zastoupení v občanském zákoníku. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Pojmově se jedná o zvláštní druh smluvního zastoupení na základě dohody o plné moci. Prokurista je oprávněn ke všem záležitostem, ke kterým dochází při provozování podniku společnosti. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Rozsah oprávnění prokuristy je zákonem omezen, pokud jde o zcizování a zatěžování nemovitostí. tyto úkony je prokurista oprávněn činit jen za podmínky, že takové oprávnění je v prokuře výslovně uvedeno.

Jako prokurista může podnikatele zastupovat pouze fyzická osoba. Nemusí jít o zaměstnance, společníka nebo člena. Z § 22 ObčZ vyplývá, že fyzická osoba, které byla prokura udělena musí mít plnou způsobilost k právním úkonům. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

Pokud je prokurista současně zaměstnancem společnosti, je vztah mezi ním a společností vztahem pracovněprávním. Pracovní poměr tedy vzniká uzavřením pracovní smlouvy dle § 27 Zákoníku práce resp. může vzniknout též jmenováním (volbou) dle § 65 Zákoníku práce. Jmenování jsou do funkce vedoucí zaměstnanci, kteří jsou v přímé působnosti statutárního orgánu a v přímé působnosti zaměstnance v přímé podřízenosti statutárního orgánu. JOUZA, L.- 2001 (6)

Prokura může být udělena jako prokura kolektivní nebo individuální. Pokud je prokura udělena dvěma a více osobám, pak je každá osoba oprávněna k zastupování společnosti samostatně, anebo je potřeba k zastupování souhlasného projevu vůle alespoň dvou osob, nebo vícero osob, či všech prokuristů. DVOŘÁK, T.- 2002 (3)

Podmínkou účinnosti prokury je zápis do obchodního rejstříku. Výmaz prokury z rejstříku má za následek, že prokura přestává být účinná. Účinnost má význam ve vztahu k třetím osobám. Z § 14 odst. 6 ObchZ nelze vyvodit, že výmaz je podmínkou zániku prokury. Protože obchodní zákoník nemá zvláštní úpravu, platí pro zánik prokury obecná úprava plné moci v občanském zákoníku. Prokura proto zaniká především odvoláním nebo vypovězením. Při každém zániku prokury je povinností podnikatele, aby požádal o výmaz prokury z obchodního rejstříku. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

3. U společnosti s ručením omezeným se mohou uplatnit další způsoby jednání podnikatele – jednání vedoucího odštěpného závodu nebo organizační složky podniku zapsané do obch. rejstříku. ELIÁŠ, K.- 2003 (4)

4. Ustanovení § 16 ObchZ představuje pro obchodní vztahy speciální úpravu případu, kdy někdo jedná jménem podnikatele, aniž by k tomu byl oprávněn jako zákonný zástupce nebo jako zástupce na základě plné moci (včetně prokury), tedy když jedná jako tzv. nezmocněný jednatel. Obchodní zákoník používá termínu jiná osoba, čímž se rozumí osoba, která není oprávněna za podnikatele jednat. Přesto její jednání podnikatele zavazuje při současném splnění dvou podmínek. Především musí k jednání dojít v provozovně podnikatele (§ 7 odst. 3). Druhou podmínkou je skutečnost, že třetí osoba nemohla vědět, že jednající osoba není k jednání oprávněna.

Obchodní zákoník v § 16 jednoznačně sleduje ochranu třetích osob, které jednají v provozovně podnikatele. ŠTENGLOVÁ, I.- 2004 (4)

2.6 Společnost s ručením omezeným v zemích EU (Rakousko)

Společnost s ručením omezeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung, dále jen GmbH) je i v Rakousku nejvíce používaná forma společnosti. Základní kapitál GmbH je tvořen vklady společníků, kteří neručí za závazky společnosti. Z tohoto důvodu je tato forma oblíbena při zakládání firmy, na druhé straně ze stejného důvodu není vždy pro odběratele nebo obchodního partnera dost „solidní“.

Společnost může být založena i jediným společníkem, který formou notářského zápisu učiní prohlášení o založení společnosti. Při větším počtu společníků je nutné uzavřít společenskou smlouvu rovněž formou notářského zápisu. Společnost může být založena i třetí osobou na základě plné moci. Společenská smlouva musí obsahovat minimálně údaje o názvu a sídle firmy, o předmětu činnosti, o výši základního kapitálu a o výši vkladů společníků. Společnost vzniká ke dni zápisu do obchodního rejstříku u soudu v příslušné spolkové zemi. Návrh na zápis do obchodního rejstříku musí obsahovat: společenskou smlouvu nebo prohlášení o založení, jmenování jednatelů (notářsky ověřené), podepsanou listinu společníků se všemi osobními údaji s uvedením výše vkladů a splacených částek, podepsanou listinou jednatelů s osobními údaji a způsobem jednání za společnost, ověřené podpisové vzory jednatelů, potvrzení finančního úřadu o splacení společenské daně, potvrzení rakouské banky o splacení vkladů v požadované výši, prohlášení jednatelů o splacení vkladů, případně posudek Obchodní komory o přípustnosti obchodního jména, rozhodnutí dozorčí rady o volbě předsedy a jeho zástupce, případně povolení příslušného státního orgánu, pokud zákon na některé činnosti povolení vyžaduje. Z uvedeného přehledu je zřejmé, že je potřebné i pro založení GmbH asistence zkušené místní právní kanceláře. Neúplné nebo vadné podání znamená vždy odmítnutí zápisu do rejstříku a ztrátu času.

Předmětem činnosti GmbH může být v principu cokoliv. Některé oblasti podnikání podléhají speciálnímu povolení.

Obchodní jméno firmy se musí odkazovat na předmět činnosti nebo na jméno společníka a je následováno označením GmbH. Sídlo musí být na území Rakouska.

Minimální základní kapitál činí u GmbH 35 000 €; je tvořen vklady společníků. Minimální vklad jednoho společníka je 70 €. Výše vkladů jednotlivých společníků se mohou lišit. Minimálně 50% základního kapitálu musí být splaceno. Ve výjimečných případech lze základní kapitál tvořit nepeněžitým vkladem. Každý společník musí splatit nejméně jednu čtvrtinu svého vkladu. Společenská smlouva má stanovit podmínky splácení nesplacených částí vkladů. Pokud nedojde ke splacení jednotlivého vkladu, mají zbylí společníci povinnost nesplacenou část proporcionálně podle výše svých vkladů uhradit. Obchodní podíl společníka je převoditelný.

Základními orgány GmbH jsou: jednatel, valná hromada a dozorčí rada. GmbH musí mít alespoň jednoho jednatele. Jednatel nemusí být osoba s rakouským občanstvím a ani s trvalým bydlištěm v Rakousku. Jednatel je ustanoven do funkce rozhodnutím společníků nebo to vyplývá přímo ze společenské smlouvy.

Valná hromada je základním orgánem společnosti a rozhoduje o zásadních otázkách. Valná hromada se má konat minimálně jednou ročně a svolávají ji jednatele. Mimořádná valná hromada může být svolána dozorčí radou nebo „menšinovými“ společníky. Hromada je usnášeníschopná při účasti společníků držících minimálně 10% základního kapitálu. Rozhoduje se prostou většinou, výjimečně kvalifikovanou většinou (kupř. při změně společenské smlouvy, zvýšení kapitálu).

Zřízení Dozorčí rady je povinné jen v případech stanovených zákonem (základní kapitál přesahuje 70 000 € a počet společníků je nad 50 osob nebo společnost přímo nebo nepřímo zaměstnává více než 300 pracovníků). Dozorčí rada má funkci kontrolního orgánu a může si vyžádat kdykoliv zprávu o hospodaření a nahlížet do obchodních

dokumentů společnosti. Nemůže jmenovat ani odvolávat jednatele společnosti. V dozorčí radě jsou nejméně 3 členové, jmenovaní společníky.

V Rakousku jsou přímo v zákoně upravena práva menšinových společníků, kteří se mohou obrátit i na soud a vyžadovat některé úkony chránící jejich zájmy vůči dalším společníkům, jednatelům nebo i dozorčí radě.

Společnost zaniká likvidací a výmazem z obchodního rejstříku, pokud ze zákona nevyplývá jiná povinnost. Zániku společnosti předchází zrušení společnosti. GmbH může být zrušena z důvodů stanovených ve společenské smlouvě nebo z důvodů stanovených v zákoně. PRČKOVÁ, I.-2004 (7)

3. METODIKA

3.1 Obsah a cíl diplomové práce

U vybraných společností s ručením omezeným v Jihočeském nebo jiném regionu jsem provedla analýzu činnosti statutárního orgánu se zaměřením na společenskou smlouvu a zakotvení pravomocí jednatelů ve společenské smlouvě, analýzu práv a povinností jednatelů u vybraných s.r.o., analýzu odpovědnosti jednatelů v rovině obchodního práva a trestně právní aspekty odpovědnosti jednatele, analýzu způsobu odměňování jednatelů u vybraných s.r.o. a komparaci funkce jednatele v České republice s funkcí jednatele ve státě Evropské unie.

3.2 Vymezení zkoumaného souboru

Ke své analýze jsem si vybrala dvě společnosti s ručením omezeným, společnost SWIETELSKY stavební s.r.o. a společnost Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o. Obě společnosti mají sídlo na území Jihočeského kraje.

Na základě společenských smluv jsou společnosti stručně charakterizovány v kapitole 5.1 Srovnání společenských smluv / zakladatelských listin vybraných firem.

Společnosti byly porovnány z hlediska obchodně-právního a organizačního. Porovnání je zaznamenáno v kapitolách 4. a 5.

Výzkum jsem provedla formou dotazování jednatelů přímo ve firmách dle předem připraveného dotazníku.

Jednatelé mi poskytli kopie zakladatelských listin, výpisy z obchodního rejstříku, smlouvu o výkonu funkce, pracovní smlouvu, pozvání na VH a protokol z VH.

4. CHARAKTERISTIKA A VÝVOJ VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ

4.1 SWIETELSKY stavební s.r.o.

Společnost SWIETELSKY stavební s.r.o. (dále jen SWIETELSKY) byla zapsána do obchodního rejstříku dne 26. listopadu 1992.

Od doby vzniku společnosti se změnilo její sídlo, a to dne 18. února 1998 z Prahy do Českých Budějovic. Důvod tohoto přesunu bylo přestěhování vedení společnosti a rychlejší dostupnost z Českých Budějovic do Linze, kde sídlí jediný společník firmy.

Předmětem podnikání společnosti s ručením omezeným je:

1. Projektová činnost ve výstavbě.

Tento typ podnikání firma provozovala osobně, měla tedy vlastního projektanta, ale vzhledem k tomu, že to nebylo finančně výhodné, zadá firma v případě nutnosti vypracování projektu zakázku jiné firmě.

2. Provádění staveb, jejich změn a odstraňování.

Stavby, rekonstrukce a demolice jsou hlavní činností společnosti. Do tohoto předmětu podnikání můžeme zahrnout především výstavbu a opravu silnic, mostů, sportovních areálů a atletických stadionů.

Mezi známější stavby, prováděné firmou SWIETELSKY lze zařadit například rekonstrukce mostu v Bechyni, výstavba mostu v Zářečí, výstavba mostu v Myšenci, část dálnice D3 (Mezno - Chotoviny), sportovní areály Nová Včelnice a atletický stadion Vítkovice. Největší zakázkou pro společnost byla v poslední době výstavba silnice 1/34.

3. Silniční motorová doprava nákladní.

Hlavní náplní této činnosti je přeprava stavebního materiálu a to především šterku asfaltu a obalovaných směsí. Nákladní dopravu společnost provádí nejen pro své potřeby, ale poskytuje tyto služby i jiným firmám.

4. Výroba stavebních hmot a stavebních výrobků.

Společnost vyrábí obalované směsi a to v obalovně v Jindřichově Hradci, Kájově a Táboře. Tato činnost se provádí i u dceřiných společností a to v obalovnách ve Strakonících, Brně či Chebu.

5. Zprostředkování obchodu.

Zprostředkování obchodu je pouze doplňkovou činností firmy. Používá se jen zřídka pouze pro případ, že by společnost vystupovala jako zprostředkovatel obchodu a následně by mohla tuto činnost vyúčtovat.

6. Pronájem a půjčování věcí movitých.

Firma SWIETELSKY pronajímá strojní část obaloven, automobily a mechanizaci.

7. Specializovaný maloobchod.

Tuto činnost společnost téměř vůbec neprovozuje.

8. Velkoobchod.

Náplní této činnosti je především prodej štěrkovin.

9. Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence.

Firma SWIETELSKY vede účetnictví pro všechny dceřiné firmy v České republice. Majitel má tedy maximální přehled o činnostech společností.

10. Výkon zeměměřičských činností.

Společnost zaměstnává vlastního geodeta. V období, kdy ho firma nepotřebuje, pracuje pro jiné podniky.

Většina těchto činností byla zapsána do Obchodního rejstříku 19. října 2001, po změně Živnostenského zákona, který rušil názvy předmětu podnikání a nahrazoval je novými.

Statutárním orgánem společnosti SWIETELSKY byli v době založení 3 jednatelé z Rakouské republiky. Tito původně jednali a podepisovali za společnost všichni společně, popřípadě jeden z jednatelů spolu s prokuristou. Od 26. května 1993 mohl každý jednatel jednat a za společnost podepisovat zvlášť. Nyní ve firmě působí tři jednatelé: dva Rakušané a jeden Čech, přičemž tato skutečnost se během roku 2006 změní a jeden z rakouských jednatelů bude nahrazen jednatelem českým.

Změna způsobu jednání za společnost SWIETELSKY se od vzniku společnosti několikrát změnila. Hlavním důvodem těchto změn byla adaptace na změny hlavně na zvýšení objemu zakázek, důležitá je pro firmu především pružnost a rychlost jednání a rozhodování. Nyní za společnost jednájí a podepisují vždy dva jednatelé společně.

První prokuristé byli jmenováni až za sedm let od vzniku společnosti. Jejich počet i poměr českých k rakouským prokuristům se často měnil, přičemž nyní je ve firmě SWIETELSKY jmenováno osm prokuristů z nichž pouze jeden pochází z Rakouska. Jménem společnosti jednájí vždy dva prokuristé společně, nebo jeden prokurista s jednatelem.

Jediným společníkem firmy se 100 % obchodním podílem je Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. (dále jen Swietelsky) se sídlem v Linci, Edlbacherstrasse 10, Rakouská republika.

Základní kapitál firmy při založení činil 1 000 000,- Kč a byl jediným společníkem společnosti splacen před zápisem společnosti do obchodního rejstříku. Základní jmění bylo pětkrát navyšováno a to do konečné výše 247 000 000,- Kč dne 30. listopadu 2003. Důvodem zvyšování byla nutnost vyššího provozního kapitálu vzhledem k novým investicím a zvýšení obrátu. Společník investoval vlastní zdroje, jelikož úvěry nebyly tak výhodné jako dnes.

Na společnost SWIETELSKY, jako nástupnickou společnost, přešlo na základě fúze sloučením jmění společnosti Balcar – stavební s.r.o. se sídlem v Kájově, jako zanikající společnosti, a to podle smlouvy o fúzi ze dne 22. 9. 2003 s účinností od 30. 11. 2003.

Od 22. ledna 2005 vlastní firma odštěpný závod v Brně s označením SWIETELSKY stavební s.r.o. odštěpný závod Brno se sídlem Brno Jahodová ulice 60. Vedoucím závodu je Ing. Mirko Zeman.

Předmětem podnikání odštěpného závodu je:

1. provádění staveb, jejich změn a odstraňování,
2. silniční motorová doprava nákladní,
3. výroba stavebních hmot a stavebních výrobků,
4. zprostředkovávání obchodu,
5. pronájem a půjčování věcí movitých,
6. specializovaný maloobchod a
7. velkoobchod.

Odštěpný závod byl zřízen z důvodu „brněnského nacionalismu“. V Brně totiž nedostane zakázky jiná firma, než ta, která má sídlo v Brně, resp. v Brněnském kraji (na rozdíl od Jihočeského).

4.2 Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.

Dnem zahájení činnosti společnosti s ručením omezeným Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o. (dále jen Kašparů-Koller) je den 16. listopad 1998.

Sídlo společnosti se od jejího vzniku jednou změnilo a to z Jubilejní do Vrbenské ulice v Českých Budějovicích.

Předmětem podnikání společnosti je:

1. Provádění staveb, jejich změn a odstraňování.
2. Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej.
3. Montáž strojně technického zařízení čističek odpadních vod.
4. Montáž a opravy vyhrazených plynových zařízení.

Předměty podnikání 1.-3. byly zapsány do obchodního rejstříku při vzniku společnosti, pouze 4. až v roce 2005. Hlavním předmětem podnikání je provádění staveb, jejich změn a odstraňování.

Při vzniku firmy jednali za společnost dva jednatelé. Tito jednali samostatně. Při přechodu obchodního podílu na společnost s ručením omezeným Swietelsky 23. září 2003 se řada věcí změnila. Z funkce odstoupil jeden z původních jednatelů, byli jmenováni dva jednatelé ze společnosti Swietelsky a jménem společnosti jsou oprávněni jednat jednatelé, vždy dva společně, přičemž jedním z jednatelů musí být buď pan Ing. Walter Spitaler nebo pan Ing. Jiří Kozel (tedy zástupci firmy Swietelsky).

Funkci prokuristy ve firmě zastává pouze jedna osoba, která se od vzniku společnosti nezměnila. Původně mohl jednat samostatně, ale po přechodu obchodního podílu jedná a podepisuje za společnost vždy společně s jednatelem (buď panem Ing. Walterem Spitalerem nebo panem Ing. Jiřím Kozlem).

Prvním společníkem firmy se stoprocentním podílem byla akciová společnost INFRAZET. Základní kapitál činil při vzniku společnosti 100 000,- Kč, změnil se až v červnu 2003, kdy byl navýšen na současné 3 000 000,- Kč. V současnosti je společníkem Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. se sídlem v rakouském Linci.

Společnost zaměstnává okolo sta zaměstnanců. Klientelu tvoří komunální sféra (obce, města, úřady a provozovatelé vodohospodářských

děl) i soukromá sféra. Zakázky firma obdrží ve veřejné soutěži, kterou vyhlašuje komunální sféra či v soutěžích vyhlašovaných sférou soukromou.

4.3. Porovnání vybraných společností

Obě zkoumané společnosti byly založeny pouze jedním zakladatelem a nyní jsou ve vlastnictví Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. se sídlem v Rakousku.

Společnost SWIETELSKY má oproti Kašparů-Koller větší rozsah předmětu podnikání. Obě společnosti mají prokuristy a jednatele, jednání firmy Kašparů-Koller je však společníkem více omezena (vždy musí podepisovat jeden z jednatelů jmenovaných novým společníkem). Ani jedna ze zkoumaných společností nemá zřízenou dozorčí radu.

Co se týče základního kapitálu, lze říci, že základní kapitál firmy SWIETELSKY činil původně 1 000 000 Kč a v průběhu její existence byl několikrát zvyšován až na současných 247 000 000 Kč. Společnost Kašparů-Koller začínala svou existenci se základním kapitálem ve výši 100 000 Kč, který byl zvýšen pouze jednou a to na konečné 3 000 000 Kč.

Tabulka 2: Činnost statutárního orgánu společnosti (porovnání u vybraných subjektů)

	SWIETELSKY stavební s.r.o.	Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.
počet jednatelů	3 jednatelé (2 Rakušané a 1 Čech)	3 jednatelé (2 jmenování novým společníkem)
způsob jednání jednatele	za společnost jednají vždy buď 2 jednatelé, nebo 1 prokurista a 1 jednatel	za společnost jednají vždy 2 jednatelé společně z nichž 1 musí být z dvojice jmenované společníkem
způsob podepisování jednatele za společnost	podepisování se děje tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu společnosti připojí jednatel nebo jednatelé svůj podpis	podepisování se děje tak, že k napsané, otištěné, nebo jinak zobrazené obchodní firmě připojí jednatel svůj podpis
počet prokuristů	8 prokuristů	1 prokurista
způsob jednání prokuristy	za společnost jednají vždy buď 2 prokuristé, nebo 1 prokurista a 1 jednatel	za společnost jedná prokurista vždy s 1 jednatelem jmenovaným společníkem
způsob podepisování prokuristy za společnost	podepisování se děje tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu společnosti připojí prokuristé své podpisy s dodatkem označujícím prokuru	podepisování se děje tak, že k napsané, otištěné, nebo jinak zobrazené obchodní firmě připojí svůj podpis s dodatkem označujícím prokuru

Zdroj: Zakladatelské listiny společnosti

5. ANALÝZA ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

5.1 Srovnání společenských smluv / zakladatelských listin vybraných firem

Vznik s.r.o. lze rozdělit do dvou etap. V první etapě dochází k založení společnosti, ve druhé k jejímu vzniku zápisem do obchodního rejstříku. Uzavření společenské smlouvy naplňuje první krok směřující k tomu, aby podle ní byla založena společnost a jako nová právnická osoba přivedena k životu.

Jestliže zakládá s.r.o. několik zakladatelů, uzavírají společenskou smlouvu. Ta musí mít formu notářského zápisu, a to zápisu podle § 62 a násl. NotŘ, tj. zápisu o právním úkonu.

Pokud chce s.r.o. založit osoba v pozici jediného zakladatele, pak je povahou věci vyloučeno, aby se tak stalo smlouvou. Z tohoto důvodu zákon předepsal, že v této situaci společenskou smlouvu nahradí zakladatelská listina. Zakladatelskou listinu sepisuje notář na žádost jediného zakladatele společnosti s ručením omezeným, a to formou notářského zápisu. Jménem společníka právnické osoby, podepisuje listinu statutární orgán, popřípadě člen (členové) statutárního orgánu oprávněný jednat jménem právnické osoby.

Listina musí obsahovat tytéž náležitosti, které jsou podmínkou platnosti společenské smlouvy, kterými jsou dle § 110 ObchZ:

- a) firmu a sídlo společnosti,
- b) určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby,
- c) předmět podnikání (činnosti),
- d) výši základního kapitálu a výši vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splacení vkladu,
- e) jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jednají jménem společnosti,
- f) jména a bydliště členů první dozorčí rady, pokud se zřizuje,
- g) určení správce vkladu,
- h) jiné údaje, které vyžaduje obchodní zákoník.

a) firma a sídlo společnosti

Firmy a sídla společností jsou u obou vybraných subjektů uvedeny v úvodní charakteristice. Obě společnosti sídlí v Českých Budějovicích.

b) určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby

SWIETELSKY stavební s.r.o. byla založena jediným společníkem Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. se sídlem Rakousko, A-4020 Linz, Edlbacherstrasse 10.

Jediným společníkem zakládajícím firmu Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o. byla akciová společnost INFRAZET a.s., se sídlem České Budějovice, Vrbenská 6.

c) předmět podnikání (činnosti)

Předmět činnosti vymezený ve společenské smlouvě musí být v celém rozsahu pokryt živnostenským či jiným oprávněním k podnikatelské činnosti.

Předmětem podnikání u vybraných subjektů je:

SWIETELSKY stavební s.r.o.

- Projektová činnost ve výstavbě.
- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování.
- Silniční motorová doprava nákladní.
- Výroba stavebních hmot a stavebních výrobků.
- Zprostředkování obchodu.
- Pronájem a půjčování věcí movitých.
- Specializovaný maloobchod.
- Velkoobchod.
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence.
- Výkon zeměměřičských činností.

Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.

- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování.
- Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej.
- Montáž strojně technického zařízení čističek odpadních vod.

- Montáž a opravy vyhrazených plynových zařízení.

d) výše základního kapitálu a výše vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splacení vkladu

Základní kapitál definuje obchodní zákoník jako „peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků do základního kapitálu společnosti“. Po novele stanoví obchodní zákoník výslovně, že základní kapitál musí být vyjádřen v jednotkách české měny.

Novela obchodního zákoníku zvýšila minimální přípustnou výši základního kapitálu společnosti s ručením omezeným z původních 100 000,- Kč na 200 000,- Kč. Nejméně tuto výši základního kapitálu musí mít společnost při svém vzniku a po celou dobu jejího trvání nesmí její základní kapitál klesnout pod tuto minimální hranici. (§ 108 ObchZ).

Vkladem společníka je podle § 59 ObchZ „souhrn peněžních prostředků a jiných penězi ocenitelných hodnot, které se určitá osoba zavazuje vložit do společnosti za účelem nabytí nebo zvýšení účasti ve společnosti.“ Výše vkladu každého společníka musí činit alespoň 20 000,- dle § 109 ObchZ. Tato podmínka musí být splněna i tehdy, pokud k dosažení minimální předepsané hodnoty základního kapitálu postačuje menší hodnota vkladu.

SWIETELSKY stavební s.r.o. má základní kapitál ve výši 247 000 000,- Kč. Peněžitým vklad firmy činí 246 000 000,- Kč a nepeněžitý 1 000 000,- Kč. Celý základní kapitál je splacen jediným společníkem (Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.).

Základní kapitál společnosti Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o. činí 3 000 000,- Kč, byl zcela splacen peněžitým vkladem jediného společníka (INFRAZET a.s.).

e) jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jednají jménem společnosti

Společnost s ručením omezeným povinně ustanovuje jednoho nebo více jednatelů. Údaje o jednatelech se zapisují do obchodního rejstříku (§ 28 ObchZ).

f) jména a bydliště členů první dozorčí rady, pokud se zřizuje

Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti, zřizuje se fakultativně, ale pokud ji společnost zřídí, nemůže jí odejmout žádnou z působností svěřených jí zákonem.

Rozhodnutí o jejím zřízení je plně v kompetenci společníků, kteří mohou o jejím zřízení rozhodnout ve společenské smlouvě / zakladatelské listině popřípadě jejich změnou. Pro případ, kdy se dozorčí rada zřizuje, obsahuje obchodní zákoník její základní úpravu.

Dozorčí rada musí mít alespoň tři členy, které jmenuje valná hromada a na něž se vztahuje zákaz konkurence dle ustanovení § 136 Obch Z. Členem dozorčí rady nemůže být jednatel společnosti.

Ani u jednoho z vybraných subjektů není zřízena dozorčí rada. Společnost Kašparů-Koller je velice malá a proto by zde zřízení dozorčí rady bylo zbytečné. Opačný názor zastávám u firmy SWIETELSKY, která zaměstnává více zaměstnanců a obrat společnosti je též o poznání vyšší. Domnívám se tedy, že zřízení dozorčí rady by firmě ekonomicky i obchodně prospělo.

g) určení správce vkladu

Při zakládání společnosti s ručením omezeným musí být určen správce vkladu, který pro společnost spravuje splacené vklady nebo jejich části až do jejího vzniku. Správcem vkladu může být jeden ze zakladatelů nebo, jde-li o peněžité vklady, banka. I když je určení správce vkladu podstatnou náležitostí společenské smlouvy / zakladatelské listiny, pokud peněžité vklady spravuje banka, nemusí se tato skutečnost zapisovat.

Zápis o určení správce vkladu není u společnosti Kašparů-Koller ani u firmy SWIETELSKY nutný, jelikož peněžité vklady spravovala banka. Firma SWIETELSKY má i nepeněžité vklad původně zapsaný ve firmě Balcar - stavební s.r.o., jejíž jmění přešlo na společnost SWIETELSKY až po jejím založení.

h) jiné údaje, které vyžaduje Obchodní zákoník

Jinými údaji požadovanými obchodním zákoníkem jsou údaje o rezervním fondu podle § 124 ObchZ a údaje o předmětu nepeněžitého vkladu podle § 109 ObchZ.

Společnost s ručením omezeným musí vytvořit rezervní fond v době a ve výši určené ve společenské smlouvě / zakladatelské listině. Není-li rezervní fond vytvořen již při vzniku společnosti, je společnost povinna vytvořit jej z čistého zisku, a to nejméně ve výši 10% z čistého zisku, ale nejvíce 5% z hodnoty základního kapitálu. Tento fond se ročně doplňuje o částku určenou ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, nejméně však 5% z čistého zisku do výše rezervního fondu nejméně 10% základního kapitálu.

Mají-li být poskytnuty nepeněžní vklady na splacení vkladu, musí být ve společenské smlouvě nebo v písemném prohlášení o zvýšení vkladu nebo v prohlášení o převzetí vkladu uveden předmět nepeněžitého vkladu a částka, kterou se započítává na vklad společníka. Nepeněžitým vkladem může být jen majetek, jehož hospodářská hodnota je zjištěitelná a který může společnost hospodářsky využít ve vztahu k předmětu podnikání.

O použití rezervního fondu rozhodují jednatelé popřípadě valná hromada společnosti a lze jej do 10% základního kapitálu použít pouze k úhradě ztráty společnosti.

Ani jedna ze společností nevytvořila rezervní fond při vzniku a plní jej pouze v minimální zákonné výši. Firma Kašparů-Koller má v zakladatelské listině ustanoveno, že rezervní fond lze využít i k opatřením, která mají překonat nepříznivý průběh hospodaření společnosti.

Nepeněžní vklad má v základním kapitálu pouze firma SWIETELSKY, která jej nemá zapsán v zakladatelské listině vzhledem k tomu, že byl získán sloučením s firmou Balcar – stavební s.r.o.

5.2 Stručný záznam rozhovorů s jednatelem společnosti

Společnost s ručením omezeným Kašparů-Koller byla založena jediným společníkem společností INFRAZET a.s.

Ve firmě nejsou žádné nepovinné orgány, jako je například dozorčí rada, která dle slov pana jednatele Ing. Zdeňka Kašparů má smysl pouze ve velkých společnostech.

Rezervní fond je doplňován pouze v zákonné výši, ale společnost zřizuje velké množství rezerv (dle rakouského zvyku), a to i rezervy nepovinné, které nejsou daňově uznatelné.

Jednatel společnosti má základní práva a povinnosti dle ObchZ. Jednatelé mohou jménem společnosti jednat vždy dva společně, tento způsob jednání byl převzat z rakouského „modelu čtyř očí“ a určila jej firma Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. Obchody do výše 30 milionu může podepsat pouze jeden jednatel spolu s ekonomickým činitelem či ekonomem společnosti s plnou mocí společníka.

Jednatel svolává jednou ročně valnou hromadu a každý měsíc předkládá společníkovi tabulky s výsledky práce, zvané „controlling“.

Pana Ing. Zdeňka Kašparů bych charakterizovala jako spolehlivého odpovědného jednatele, který si váží majitele, jeho peněz a účelně vynakládá finanční prostředky.

K přechodu obchodního podílu na rakouskou firmu Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. se pan Kašparů vyjádřil tak, že tento přechod byl pro společnost nutný. Důvodem je to, že v České republice dosud dobře nefunguje tržní hospodářství a prodejem velké firmě chtěl udržet společnost na trhu a být též solidní vůči svým zaměstnancům. Stavebnictví je podle jeho slov nejriskantnějším oborem podnikání, kde se často mluví o korupci, přičemž malé stavební firmy nejsou žádným způsobem chráněny. Velké firmy zastupují exkluzivní právníci a mají daňové a finanční poradce. Vzhledem k velkým odběrům materiálu a služeb využívají maximálních slev a skont. Nemusí například platit dodavatelům za 14 dnů, ale za měsíc a později, protože věří, že nezkrachují.

Ve společnosti pracuje v současné době pouze jeden prokurista. Z jednání na valné hromadě předběžně vyplývá, že funkce prokuristy bude ve firmě zrušena a jednání se bude uskutečňovat převážně pomocí plné moci společníka.

Společnost s ručením omezeným SWIETELSKY byla založena jako nová společnost, její jediný společník Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. z Rakouska tak rozšířil svou působnost na trhu do České republiky.

Jednatel firmy se na otázku jestli má firma dozorčí radu vyjádřil následovně: „tento orgán společnosti je nepovinný a tak už ze zákona vyplývá, že není nutný, pouze v extrémních situacích jakým je například vysoký obrát“.

Rezervní fond společnost doplňuje pouze v zákonem stanovené minimální výši. Část nerozděleného zisku, která se nevloží do rezervního fondu, se přidělí společníkovi.

Práva a povinnosti jednatele společnosti se řídí dle Obchodního zákoníku. Jednatel svolává valnou hromadu pravidelně jednou ročně při rozdělování zisku a dále dle potřeby například při jmenování, či odvolávání z funkce, rozhodování o fúzích a při špatném vývoji společnosti. Vedením účetnictví je ve firmě pověřen ekonomický úsek, jednatel za vedení odpovídá. Statutární orgán společnosti předkládá každý měsíc výsledky práce společníkovi.

Ve společnosti SWIETELSKY je v současné době zaměstnáno osm prokuristů. Praktický rozdíl mezi postavením jednatele a prokuristy je v tomto případě hlavně v právu na výši uzavíraných obchodů vyjádřeném v penězích. Dva prokuristé, nebo jeden prokurista a jeden jednatel mohou uzavřít obchod do výše 80 milionů Kč. Dva jednatele do výše 100 milionů, pokud obchod přesáhne tuto hranici, musí souhlasit jediný společník firmy. Navíc jsou prokuristé omezeni tím, že nesmějí zcizovat nemovitosti a vztahují se na ně i další interní omezení.

5.3 Analýza smlouvy o výkonu funkce jednatele

Po prostudování konkrétní smlouvy o výkonu funkce uvedené v příloze zjišťují, že je v souladu s Obchodním zákoníkem a nemá žádné nedostatky.

Smlouva je uzavřená dle § 66 odst. 2 Obchodního zákoníku a obsahuje sedm článků.

První článek se nazývá předmět smlouvy a obsahuje jméno jednatele a společnost, se kterou smlouvu uzavírá.

Ve druhém článku jsou vyjmenována práva a povinnosti jednatele. Zde se jednatel zavazuje, že bude jednat za společnost odpovídajícím způsobem tak, aby neutrpěla žádnou majetkovou či nemajetkovou újmu, že bude zabezpečovat řádné vedení evidence a účetnictví, a že je povinen řídit se pokyny schválenými valnou hromadou. Zde je též zakotveno omezení jednatele v rozhodování o investicích do strojů nad 100 000 Kč, v tomto případě je třeba jednomyslný souhlas všech jednatelů, nebo písemný souhlas společníka. Dále je jednatel omezen při zcizování, nabývání a zatěžování nemovitostí.

Další článek se zabývá zákazem konkurence, který omezuje jednatele dle § 136 Obchodního zákoníku. Toto omezení se však nevztahuje k činnostem, ke kterým dá společnost písemný souhlas. Dále zde jednatel prohlašuje a společnost bere na vědomí, že je statutárním orgánem ve dvou dalších společnostech, které nepracují ve stejném nebo podobném oboru.

Článek čtvrtý obsahuje povinnosti společnosti, která se zavazuje jednatele k součinnosti, aby mohl vykonávat svou funkci v souladu se zákonem, společenskou smlouvou a smlouvou o výkonu funkce.

Odměna jednatele je obsažena v článku pátém. Odměna je rozdělena na měsíční odměnu ve stanovené výši, ve které jsou zahrnuty případné náhrady za práci přesčas, v noci, v neděli a ve svátek. Dále jednatel obdrží prémie, která je rovna procentnímu podílu z hospodářského výsledku před zdaněním. Rovněž má nárok na používání služebního vozidla s určenou maximální pořizovací hodnotou, které smí používat též pro soukromé účely. Jednateli dále přísluší náhrada cestovních výdajů a náhrada

odměny za dobu, kdy čerpá volno. Přičemž má jednatel ustanovený počet týdnů v roce, kdy může volno čerpat.

Článek číslo sedm se zabývá dobou trvání smlouvy. Zde je uvedeno, že se smlouva uzavírá na dobu neurčitou a končí odstoupením jednatele z funkce či jeho odvoláním valnou hromadou.

Závěrečná ustanovení jsou obsažena v posledním tedy sedmém článku, obsahují informace o počtu stejnopisů včetně jazyků ve kterých je smlouva vyhotovena, dále, že doplňky smlouvy musí mít písemnou formu a postup, který se bude uplatňovat při neplatnosti některých ustanovení smlouvy.

Na závěr je uveden datum účinnosti a podpisy současných jednatelů a jednatele nového.

5.4 Porovnání smlouvy o výkonu funkce jednatele s pracovní smlouvou prokuristy

Prokurista má běžnou pracovní smlouvu resp. jmenování do funkce dle zákoníku práce. Naproti tomu vztah mezi jednatelem a společností není vztahem pracovněprávním, nýbrž má jednatel smlouvu dle obchodního zákoníku, na kterou se přiměřeně užijí ustanovení o mandátní smlouvě, pokud účastníci neupraví svá práva a povinnosti odlišně. Zdanění příjmů obou funkcí probíhá stejným způsobem, a to dle § 6 zákona o daních z příjmu.

6. ÚVAHY DE LEGE FERENDA

V této kapitole bych se ráda zastavila u několika postřehů, které jsem během vypracování své diplomové práce zaznamenala. Je však nutno podotknout, že jsou to pouze mé názory, a nelze je v žádném případě považovat za právní doporučení.

Při výzkumu ve vybraných společnostech s ručením omezeným jsem zjistila, že u nich činnost jednatelů nemá jednací řád, ve kterém by bylo specifikované, jakým způsobem má být rozhodováno o problémech, při jejichž řešení jednatelé nejsou názorově shodní. Jednací řád by byl odsouhlasen společníkem a mohl by předejít rozepřím, které by mohly společnost ohrozit.

Dále ani v jedné společnosti zatím nebyla založena dozorčí rada. Její založení bych doporučila pouze ve společnosti SWIETELSKY. Je to poměrně velká společnost, jejíž obrat za rok 2005-06 bude činit více než 2,5 miliardy korun českých (přičemž se jedná o výrobu, ne o obchod). Ve společnosti Kašparů-Koller bych založení dozorčí rady nedoporučila, firma je poměrně malá a další orgán by byl pro společnost pouze finanční zátěží.

Povinnost založení dozorčí rady bych též zakotvila do společenských smluv (zakladatelských listin) u společností s obratem vyšším než 2 miliardy Kč za jeden kalendářní rok. Vzhledem k obratu 2 miliardy se značně rozšiřuje možnost zneužití postavení jednatelů, ředitelů organizačních jednotek i zaměstnanců na nižších vedoucích úrovních. Kontrolou tímto nezávislým orgánem by bylo možné těmto negativním událostem předejít resp. snížit jejich rozsah.

7. ZÁVĚR

Při vypracování diplomové práce a provádění výzkumu ve vybraných společnostech s ručením omezeným jsem zhodnotila aktuální právní stav v obou firmách. Ten je dle mého mínění v souladu s platnými zákony České republiky, zejména s Obchodním a Občanským zákoníkem a Zákoníkem práce.

V obou zkoumaných firmách je vlastníkem pouze jediný rakouský společník firma Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. se sídlem v Linci, proto se obě řídí podobnými zásadami.

Obě společnosti mají historii, která se datuje u společnosti SWIETELSKY od roku 1992 a u společnosti Kašparů-Koller od roku 1998, během které prošly různými přeměnami a fúzemi.

V poslední době dochází u společnosti SWIETELSKY ke značnému zvyšování obrátu i stavu zaměstnanců. Naopak u společnosti Kašparů-Koller se zužuje předmět činnosti a předpokládá se, že tato firma bude operovat pouze na území Jihočeského kraje. Tyto změny vyvolávají potřebu k zamyšlení se nad současnou organizací a úkoly jednotlivých organizačních složek společnosti. Jediný společník Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. rozhodl, že veškerá expanze na území ČR bude realizována pouze firmou SWIETELSKY stavební.

8. SEZNAM LITERATURY

1. Eliáš, K. a kol. *Kurs obchodního práva - Právnícké osoby jako podnikatelé*. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003. 618 s. ISBN 80-7179-800-2.
2. Eliáš, K. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 1997. 256 s. ISBN 80-7175-047-6.
3. Dvořák, T. *Společnost s ručením omezeným – Komplexní pohled na s.r.o.* 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2002, 508 s. ISBN 80-86395-37-5.
4. Štenglová, I. a kol. *Obchodní zákoník – komentář*. 9. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 1439 s. ISBN 80-7179-863-0.
5. Bartošíková, M. a kol. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003, 571 s. ISBN 80-7179-734-0.
6. Jouza, L. *Zákoník práce s komentářem*. 4. vyd. Praha: POLYGON, 2001, 592 s. ISBN 80-7273-033-9.
7. Prčková I. *Založení společnosti s ručením omezeným v Rakousku*. Seminární práce z předmětu Mezinárodní obchodní operace, 2004.
8. *Zákony II/2004 sborník úplných znění zákonů obchodního, občanského a trestního práva a souvisejících předpisů*. 1. vyd. Praha: Poradce s.r.o., 2004, 864 s. ISBN 80-86674-47-9
9. Eliáš K. *Kurs obchodního práva: obecná část, soutěžní právo*. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 2002, 587 s. ISBN 80-7179-357-4,
10. internetové stránky: <http://business.center.cz> 24.3. 2006
11. internetové stránky: <http://www.statni sprava.cz> 24.3. 2006

9. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

a n.	a následující
a.s.	akciová společnost
č.	číslo
kom.s.	komanditní společnost
násl.	následující
NotŘ	zák. č. 5358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti
ObčZ	zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
ObchZ	zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
odst.	odstavec
písm.	písmene
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
TrZ	zák. č. 140/1961 Sb., trestní zákon
ust.	ustanovení
V.O.S.	veřejná obchodní společnost
z.	zákon
zák.	zákon
živn. zákon	zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

10. ABSTRACT

This work is specialized to analyse articles of incorporation in two companies with limited liability that were chosen. Especially to analyse competence, duties and discretions of agents in the field of commercial law, including criminal responsibility. The subject is an analysis of remuneration of these agents and the comparison between agent of the company in the Czech Republic and the same grade of agent in one of the countries of the European Union as well.

The research itself was realized in the form of oral interview in Swietelsky ltd., building company and Kašparů-Koller Building ltd. Both of them are now in the property of Swietelsky Baugesellschaft ltd. which has its place of business in Austria.

None of these companies has established an supervisory board so far, but my recommendation sounds so: companies with the amount of incomes higher than 2 billion a year should have the supervisory board established and its establishment should be required by law. It can helps with prevention of abuse the position that have authorized persons in the company. An estimated proceeds in Swietelsky ltd. for the year 2005 and 2006 are 2 and half billion czech crowns.

Kašparů-Koller Building ltd. is a small company which joined Swietelsky, because the owner wants to stay in the building industry. In his opinion it is one of the most unsafe economic sectors, where small companies are disadvantaged.

11. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Úplný výpis z obchodního rejstříku (SWIETELSKY stavební s.r.o.)
- Příloha č. 2 Úplný výpis z obchodního rejstříku (Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.)
- Příloha č. 3 Zakladatelská listina (SWIETELSKY stavební s.r.o.)
- Příloha č. 4 Zakladatelská listina (Kašparů-Koller, Stavitelství s.r.o.)
- Příloha č. 5 Smlouva o výkonu funkce
- Příloha č. 6 Pracovní smlouva
- Příloha č. 7 Rozhodnutí společníka o odvolání a jmenování prokuristy
- Příloha č. 8 Pozvání na řádnou valnou hromadu firmy SWIETELSKY, stavební s.r.o.
- Příloha č. 9 Protokol z řádné valné hromady firmy SWIETELSKY, stavební s.r.o.
- Příloha č. 10 Plná moc společnosti SWIETELSKY